

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Bus geeft trein het nakijken

De plaag van het sluikstorten

FiguranDten

Houtvester Joseph Zwaenepoel
zegt het Zoniënwoud vaarwel

De gezegende Taborberg
in Dilbeek

In regio Zaventem nog altijd meer vacatures dan elders in Vlaanderen

Op 20 september l.l. organiseerden het gemeentebestuur van Zaventem en het Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap (PWA) al voor de vijfde keer op rij een jobbeurs. Meer dan 30 bedrijven uit de regio hadden voor werkzoekenden ruim 500 vacatures in petto. Dat ruime jobaanbod zou de schijn kunnen wekken dat het met de werkgelegenheid in Halle-Vilvoorde wel snor zit, ondanks het feit dat het Steunpunt Werkgelegenheid in augustus l.l. becijferde dat er voor elke vacature in Vlaanderen momenteel 6 werkzoekenden zijn. Dat is het hoogste aantal werkzoekenden per vacature sinds 1998.

De regio Halle-Vilvoorde kan qua werkgelegenheid tegen een stootje. In een gesprek met RandKrant begin juli l.l. constateerde ook Vlaams minister van Werkgelegenheid Renaat Landuyt dat zware klappen zoals de sluiting van Renault Vilvoorde en het faillissement van Sabena hier relatief snel werden verteerd. 'Vroeger had deze streek de meest krappe arbeidsmarkt van heel Vlaanderen. Door het verdwijnen van een aantal grote bedrijven is de situatie er nu min of meer gelijklopend met de rest van Vlaanderen. Toch blijft Halle-Vilvoorde een regio die mensen sneller aan werk kan helpen dan elders het geval is. Dat heeft vooral te maken met de ligging en de aard van de werkgelegenheid', aldus minister Landuyt.

Informatica-'boom' voorbij

Geconfronteerd met het cijfer van zes werkzoekenden voor één vacature dat het Steunpunt Werkgelegenheid voor heel Vlaanderen becijferde, zegt Gerrit Andries van het PWA meteen dat dit zeker niet voor Zaventem en omstreken geldt. 'Maar de werkgelegenheid is er ook bij ons in vergelijking met 1999 een stuk op achteruit gegaan. In 1999 waren in deze regio veel meer jobs dan werkzoekenden en dat is nu zeker niet meer het geval. Vroeger moesten we voor onze jobbeurs bijvoorbeeld bedrijven weigeren, we hadden toen 50 stands die uitsluitend werden bezet door bedrijven uit Zaventem. Aan de vijfde editie hebben zo'n 33 ondernemingen deelgenomen en om onze beurs bevolkt te krijgen, hebben we deze keer ook bedrijven buiten Zaventem moeten aanspreken.'

Blijkens de cijfers waarover het PWA beschikt is er vooral nog veel vraag naar bedienden, poetsvrouwen, magazijniers en jobs bij catering-bedrijven zoals opdieners en afwassers. Gerrit Andries wijst in dat verband op het opvallende gegeven dat de 'boom' in de informaticasector definitief voorbij lijkt. 'In 1999 hadden we nog veel ICT-bedrijven op onze beurs, maar dit jaar geen enkel. Op het einde van

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

de jaren 90 hebben we een enorme opstoot meegemaakt van kleine web-design bedrijfjes, maar die zijn intussen allemaal verdwenen.'

Geduld oefenen

De laaggeschoolden in de regio komen moeilijk aan de bak. In die categorie is er zelfs sprake van een permanente werkloosheid van 5 à 6%. Brengt zo'n jobbeurs ook voor die mensen enig soelaas? Gerrit Andries meent van wel. 'Maar dat laaggeschoolden niet aan de slag raken, heeft dikwijls andere oorzaken en is niet te wijten aan het ontbreken van aanbod. Veel laaggeschoolden moeten genoegen nemen met een laag loon en slechte uurroosters op de koop toe. Tja, als die mensen dan de rekening maken tussen werkloosheid en werken, blijkt een job vaak niet echt interessant voor hen. Ik geloof niet dat je dat probleem oplost door bonus-ten te geven zoals de nieuwe regering nu van plan is.' Heeft hij er enig idee van hoeveel mensen door de jaren heen via de jobbeurs aan de slag zijn geraakt? 'We hebben daar geen cijfers over verzameld. De resultaten van zo'n jobbeurs zijn echt niet gemakkelijk te meten. Bij veel bedrijven die nu aanwezig waren, is er een groot personeelsverloop. Ze leggen een reserve aan en het is dus goed mogelijk dat een bezoeker van onze jobbeurs van 20 september l.l. pas over enkele maanden hoort of hij in aanmerking komt voor een baan.'

Henry Coenjaerts

Toujours plus de postes vacants dans la région de Zaventem qu'ailleurs en Flandre

En août dernier, le Point d'appui Emploi a estimé qu'il y avait actuellement, pour chaque poste vacant en Flandre, 6 demandeurs d'emploi. Il s'agit là du rapport le plus élevé depuis 1998 et il rejoint les chiffres du chômage en augmentation. La situation est plus favorable dans la région de Zaventem qu'ailleurs. Au 5ème salon de l'emploi, qui s'est tenu en septembre, 33 entreprises ont offert quelque 500 emplois.

inhoud

oktober 2003 nr. 9

Mobiliteit uit het slop (I) 4
Bus geeft trein het nakijken

De plaag van het sluikestorten (I) 8

Er wordt nog altijd een gigantische hoeveelheid afval gedumpt op openbare plaatsen. Kapotte koelkasten en versleten autobanden belanden langs verlaten veldwegen en in parken struikel je over lege drankblikjes en ander ongerief.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

FiguranDten 10

Houtvester Joseph Zwaenepoel is 26 jaar lang heer en meester geweest in het Zoniënwoud. Het bosbeheer evolueerde in die periode, maar het Zoniënwoud is en blijft in zijn ogen een 'beukenkathedraal' die nergens in Europa zijn weerga heeft.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Niet meer in de file naar het werk 12

Leven en welzijn in de rand (6) 22

Gehandicapten krijgen eindelijk meer armslag

Dorpsgezichten (9) 26

De gezegende Taborberg in Dilbeek

De Taborberg in Dilbeek kreeg zijn bijbelse naam van een zekere pastoor Vetsuypens. Hij organiseerde er de opvang van tuberculieuze, Brusselse stadskinderen. Natuurpunt.Dilbeek wil op termijn van de Taborberg een natuurreservaat maken.

en ook nog Van Asse tot Zaventem 6 Zonder omwegen 24
Van huizen en tuinen 25 RestaurantDt 28 Gemengde gevoelens 32

Floris' kijk op de leuke kant van de rand

Bus geeft trein het nakijken

En hoe gaat het ondertussen met het GEN, het Gewestelijk Expressnet? We werken eraan, heet het bij De Lijn. We wachten op financiële garanties, erkent de NMBS. Een verhaal van twee snelheden?

Het idee om de groeiende congestieproblemen van het autoverkeer van en naar Brussel aan te pakken met een veel beter openbaar vervoersnet, werd voor het eerst gelanceerd in 1991 en bestond uit een combinatie van bus- en treinvervoer. Gemakshalve werd het GEN vaak voorgesteld als zes spoorlijnen en vijf buslijnen van en naar Brussel, die op de piekuren minstens om het kwartier rijden en in de daluren om het halfuur. Het algemene gevoel is dat het project nog altijd in de startblokken zit. Het GEN als een project met die naam, is immers niet zichtbaar.

'Masterplan' voor Vlaams-Brabant

Toch is Francy Peeters, directeur van De Lijn Vlaams-Brabant enthousiast: 'Het is niet omdat de NMBS stilstaat dat er geen schot zou zitten in het Gewestelijk Expressnet (GEN). Als wij ons Regionet Brabant-Brussel, ons masterplan voor Vlaams-Brabant zeg maar, kunnen verwezenlijken - en we zijn daar al volop mee bezig - zal het GEN grotendeels gerealiseerd zijn. Men heeft het GEN altijd teveel gezien als een spoorproject. De grootste noden inzake openbaar vervoer bestaan bij de mensen die net buiten Brussel wonen en die kun je het best met bussen aanpakken.' Bij De Lijn gewagen ze zelfs van twee snelheden als ze spoor en bus vergelijken met betrekking tot het GEN. De NMBS doet alvast geen enkele poging om dat beeld tegen te spreken. Woordvoerder Jochem Goovaerts is duidelijk heel wat minder enthousiast: 'Onze prioriteit is momenteel de verbetering van onze financiële situatie. Dat betekent dat we

minder kunnen investeren, ook in het GEN. De vorige regering heeft ook nooit beslist wie de verliezen van het GEN zou dragen en dus hebben we nog geen stappen gezet. Voor 2008 zie ik het echte GEN niet rijden.'

Alles hangt uiteraard af van de financiële middelen die de twee maatschappijen van de overheid krijgen. Van de spoorwegen weten we ondertussen dat ze worstelen met miljardentekorten, al rijst toch de vraag of de vele miljarden die de NMBS in de pakjesdienst ABX stak, niet even goed in het GEN konden worden geïnvesteerd. Wat daar ook van zij, De Lijn had kennelijk meer financiële speelruimte, onder meer via het decreet op de basismobiliteit dat inhoudt dat elke Vlaming openbaar vervoer moet kunnen vinden op niet meer dan 750 meter van zijn woning. Het was dikwijls met de middelen voor de basismobiliteit dat De Lijn de voorbije jaren aan het GEN timmerde. Peeters: 'Als we inspanningen deden om de basismobiliteit te realiseren, konden we dat doen volgens trajecten die aansloten bij het GEN, of op een andere manier. We kozen uiteraard voor het eerste omdat we op die manier twee vliegen in een klap vangen.'

Regionet integreert alle plannen

Voor De Lijn, en ook voor de provincie Vlaams-Brabant, past het GEN ondertussen in het zogenaamde 'Regionet Brabant-Brussel'. Dat masterplan omvat het GEN, maar ook de antwoorden van De Lijn op mobiliteitsnoden in de rest van Vlaams-Brabant. De contouren ervan lagen al halverwege de jaren negentig vast. Onder het GEN-gedeelte van dat plan vallen een verhoging van de frequentie van de streeklijnen (lokaal vervoer met veel stops) en de invoering van een reeks sneldiensten - met slechts haltes om de 3 tot 7 km - tussen Vlaams-Brabantse gemeenten en Brussel. Onder impuls van de provincie Vlaams-Brabant werden daar ook een aantal lijnen aan toegevoegd tussen kleinere regionale steden zoals Aarschot en Tienen. Onder het GEN-gedeelte van het Regionet valt ook de aanvoer van reizigers naar GEN-stations - stations dus met een lijnfrequentie van 15 minuten in piekuren, en 30 minuten in daluren. Met dat luik staat men nog nergens omdat stations als Asse of Ternat nog niet de contouren van een GEN-station hebben. 'Zolang er niet méér treinen zijn, heeft het ook niet veel zin om daar om het kwartier reizigers aan te voeren', vindt Philippe Jacobs, hoofd van de afdeling marketing van De Lijn Vlaams-Brabant.

Bovenop het GEN voorziet het Regionet van De Lijn ringverbindingen die de vele KMO-zones en woonzones in de rand zelf met elkaar verbinden. De brede Vlaamse rand rond Brussel is immers een soort netwerkstad geworden, waarin zeer veel kruiselingse verplaatsingen worden gemaakt. Tot slot is er de luchthaven van Zaventem die De Lijn met de vervoersnoden van passagiers én werknemers voor heel aparte uitdagingen plaatst.

Concrete GEN-stappen

In 1996 al verhoogde De Lijn de frequentie op de lijn AZ Jette-Vilvoorde-Zaventem tot om de 15 minuten tijdens de piekuren. Deze typische ringverbinding speelde in op de groei van de tewerkstelling in de noordelijke ring. In september 2000 werd de as Ninove-Brussel voor het eerst aangepakt met sneldiensten om de 30 minuten. Vanaf Dilbeek kwam er een extra verhoging van de frequentie door gebruik te maken van de middelen voor basismobiliteit. De Dilbeekse wijk Rondendbos bijvoorbeeld voldeed niet aan de criteria van basismobiliteit. Er moest dus een extra lijn komen die de wijk verbond met de Ninoofsesteenweg. Door die extra lijn door te trekken tot in Brussel, draagt het budget voor basismobiliteit bij tot de realisatie van het GEN: het verhogen van de frequentie op streeklijnen. Al bij al rijden er daardoor tussen Dilbeek en Brussel om de 15 minuten bussen en er is meer op komst. De Ninoofsesteenweg staat een metamorfose te wachten van doodrijdersweg - een van de gevaarlijkste van het land - tot voorloper inzake openbaar vervoer. De streefbeeldstudie van de Afdeling Wegen en Verkeer voorziet immers autovrije busbanen over de hele lengte van de steenweg. De vier rijvakken worden verminderd tot twee rijvakken voor auto's, de

De rand rond Brussel is een soort netwerkstad geworden, waarin zeer veel kruiselingse verplaatsingen worden gemaakt

waarschijnlijk in 2004 en De Lijn wil al tijdens de werken meer bussen inleggen. Jacobs verwacht dat de frequentie tijdens de piekuren over de gehele lijn onder de 7,5 minuten zal zakken.

In 2001 kwamen er op de lijn Aalst-Asse-Brussel snellijnen, met ondermeer een autovrije busbaan van anderhalve kilometer in het drukke centrum van Asse. Het verbinden van de gemeente Teralfene - een zwart gat inzake basismobiliteit - met Asse, en het doortrekken van die nieuwe lijn naar Brussel heeft de lijnfrequentie tussen Asse en Brussel verhoogd tot om het kwartier de hele dag. In 2002 kwam er een ringverbinding van Vilvoorde naar de Zaventemse tewerkstellingspool Keiberg, en werd de verbetering van de basismobiliteit in het Pajottenland benut om de frequentie op de lijnen Leerbeek-Brussel, Halle-Drogenbos en Halle-Ninove te verhogen. Keiberg werd ook met Brussel-Noord verbonden via het inleggen van een nieuwe snellijn 72. Dit jaar werd in overleg met de Waalse busmaatschappij TEC de as Waver-Overijse-Brussel verbeterd, en werd de frequentie op de lijnen Leuven-Diest en Diest-Tienen verhoogd.

2003 wordt een topjaar want in het najaar gaan nog drie andere projecten van start. Er komt een sneldienst plus frequentieverhogingen op de verbinding Leuven-Tervuren-Brussel. Met alle bestaande lijnen erbij zullen tussen Woluwedal en Brussel tien bussen per uur rijden in de spits. Tweede nieuwigheid deze herfst wordt de zogenaamde

twee andere worden busbanen.

Twee vliegen in een klap: een veiliger steenweg én een goeie doorstroming voor bussen. De werken aan de steenweg beginnen

FOTO - PATRICK DE SPIEGELAERE

Druivenlijn die Groenendaal over Hoeilaart, Overijse, Tervuren, Wezembeek-Oppem en Sterrebeek, verbindt met Zaventem. In de spits zal de 'Druif' om het kwartier uitrukken, in daluren en op zaterdagen om het halfuur, en op zondag om het uur. Tot slot zal het 'project Vilvoorde' de basismobiliteit in de Noordrand realiseren, onder meer door het inleggen van extra lijnen in Grimbergen die worden doorgetrokken naar Brussel. Voor volgend jaar staan waarschijnlijk vier projecten op stapel: de sneldiensten Boom-Londerzeel-Brussel en Keerbergen-Haacht-Brussel, en meer streekbussen tussen Halle en Brussel, en Ninove en Brussel.

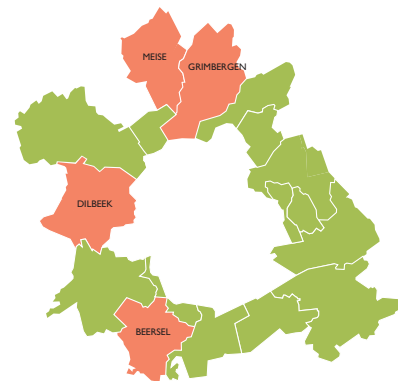
Betere samenwerking blijft uit

Alles bij elkaar rijdt De Lijn 5,2 miljoen km per jaar extra, maar de weg is nog lang want het totale Regionet betekent 28,6 miljoen km extra. Als De Lijn de middelen krijgt om dat plan te realiseren, komen er in totaal 488 bussen bij en zou het aantal reizigers stijgen van 54,5 miljoen in 2002 tot 90 miljoen.

Ook de NMBS heeft overigens al enkele zware investeringen gedaan die het GEN ten goede komen: de verdubbeling van de lijnen Brussel-Halle, Brussel-Antwerpen en Brussel-Leuven. Dat extra potentieel van vier sporen wordt evenwel niet echt benut zolang er geen extra treinstellen zijn en die zijn nog niet eens besteld. Volgend jaar verricht de NMBS vooral studiewerk naar de Schumann-Josaphat-tunnel en de aanleg van vier sporen tussen Ottignies en Brussel. Een betere coördinatie van de werking van de verschillende vervoersmaatschappijen - een andere hoeksteen van het GEN - is er nog niet echt. Behalve het Jumpbiljet waarmee de reizigers in Brussel met eenzelfde ticket de vier vervoersmaatschappijen kunnen gebruiken, is de tariefintegratie nog niet ver gevorderd. Ook de uurregelingen zijn niet beter dan voorheen op elkaar afgestemd. Van beeldvorming en informatie over één GEN is geen sprake. Dat is wellicht begrijpelijk met partners die in een heel verschillend tempo aan het GEN werken.

John Vandaele

Wordt vervolgd.

GAASBEEK/LENNIK

Vriendenboek Herman Vandormael

Een paar maanden geleden ging Herman Vandormael met pensioen. Vandormael was twintig jaar lang conservator van het Kasteel van Gaasbeek. Onlangs werd hij benoemd tot ereburger van de gemeente Lennik voor zijn jarenlange inzet om de culturele uitstraling van de

gemeente te bevorderen. Naar aanleiding van zijn pensioen verschijnt het 'Vriendenboek Herman Vandormael'. 'Het boek bevat bijdragen van vrienden en kennissen van Herman Vandormael. Een deel daarvan gaat over Herman Vandormael als persoon en zijn realisaties in en rond het Kasteel van Gaasbeek', vertelt Godelieve Eeckhout van het Vriendencomité Herman Vandormael. 'Daarnaast bevat het vriendenboek ook een aantal wetenschappelijk getinte teksten.'

Voor meer informatie over het 'Vriendenboek Herman Van-

dormael' kunt u terecht bij Godelieve Eeckhout, tel. 02-532 51 04, e-mail Godelieve.Eeckhout@skynet.be

TD

STROMBEEK

Zwembad Strombeek te koop

Het gemeentebestuur van Grimbergen heeft beslist om het zwembad van Strombeek openbaar te verkopen. Twee jaar geleden moest het zwembad noodgedwongen de deuren sluiten omdat het niet voldeed aan de hoge normen van de Vlaamse milieuwetgeving Vlare II. 'Gezien de hoge kosten van een renovatie en het feit dat

het BPA niet toeliet dat in die zone een zwembad werd uitgebaat, moest het dicht', legt burgemeester Eddy Willems uit. De voorbije twee jaar al moesten scholen die vroeger in Strombeek gingen zwemmen, uitwijken naar zwembaden in naburige gemeenten en dat zal zeker ook de komende twee jaar nog het

FOTO: PASCAL VIGNERON

geval zijn. 'De plannen voor het nieuwe zwembad zijn nog niet rond en het zal dus nog een hele tijd duren

voor er in Strombeek weer gezwommen kan worden', zegt burgemeester Willems.

TD

GROOT-BIJGAARDEN

Castle 3 zorgt voor beroering

In Groot-Bijgaarden is er heel wat commotie ontstaan rond het geplande Castle 3 aan de Rodenberg. Volgens de buurtbewoners zal het bouwproject voor overlast in de buurt zorgen en één van de laatste stukjes groen in Bijgaarden vernielen. Ze

protesteerden al met een petitie en bijna duizend bezwaarschriften. Castle 3 beoogt een nieuw recreatieconcept voor kinderen en hun ouders. De buurtbewoners vrezen echter dat de beschikbare ruimte snel zal gaan dienen voor feesten en vergaderzalen. 'We hebben de opmerkingen van de buurtbewoners tijdens een onlangs gehouden informatievergadering genoteerd', zegt de Dilbeekse burgemeester Stefaan Plateau. 'De verkeerscommissie van de gemeente heeft de opdracht gekregen om ter plaatse te gaan onderzoeken

hoe de verkeersoverlast die zo'n project veroorzaakt tot een minimum beperkt kan worden. Aan de bouw-aanvrager zijn bijkomende vragen gesteld in verband met de plannen, zodat het gemeentebestuur een correct advies kan geven over het project.'

TD

MEISE

Dorpskern Amelgem beschermd

Het landschap van Amelgem in de gemeente Meise is eindelijk geklasseerd. Amelgem wordt definitief beschermd omwille van zijn landschappelijke waarde. Het landschap valt grotendeels samen met het historische abdijdomein Amelgem dat bewaard is gebleven rond drie polen: de beschermde kapel van Onze-

Lieve-Vrouw-Geboorte en de twee hoeven Klein Amelgem en Groot Amelgem. Het beschermde gebied is 147 hectare groot en wordt begrensd door de Heirbaan in het noorden en de Molenbeek in het zuiden. In het oosten sluit het aan op de vallei van de Maalbeek en het domein van de plantentuin van Meise. 'Het be-

FOTO: KRIS MOUCIARERS

De Onze-Lieve-Vrouw-Geboortekapel beschermd gebied van Amelgem is een visuele parel in de Vlaamse rand en maakt

deel uit van de groene gordel rond Brussel', zegt Vlaams volksvertegenwoordiger Eloi Glorieux (Agalev). 'Er heeft lange tijd een zweem van speculatie rond het waardevolle domein gehangen omdat er plannen waren voor een golfterrein en een paardenrijnschool. Dankzij de bescherming zal het historische landschap niet door speculanten uiteen gereten worden en dat is erg goed nieuws.'

TD

Preventieactie voor mannelijke vijftigplussers

In het najaar start de provincie traditiegetrouw met een actie rond gezondheid. Dit jaar staat de provinciale campagne in het teken van de gezondheid bij mannen ouder dan 50. 'De brochure 'Mannen van 50+, mag het iets meer zijn', moet de belangstelling voor gezondheidsvragen bij mannen

van deze leeftijdsgroep stimuleren', vertelt Lieve Saerens van de dienst welzijn en gezondheid. 'We richten ons tot die categorie mannen omdat zij minder bezig zijn met hun gezondheid. Ze leven vaker ongezond en schuwen doorgaans medische hulp.' De brochure bevat allerlei

alle Vlaams-Brabantse apotheken', legt Lieve Saerens uit. 'Naast de folder verschijnt er in het provinciale tijdschrift 'De Vlaamse Brabander' een kortingsbon van 10 euro voor de aankoop van een bloeddrukmeter en eentje van 2,50 euro voor een vaccin.'

U kunt de brochure 'Mannen van 50+, mag het iets meer zijn' aanvragen op het nummer 016-26 73 30 of via e-mail gezondheid@vl-brabant.be

informatie voor mannen van 50 en ouder, zoals over overgewicht, kanker en vaccinatie. Voor elk thema is er een handige test. 'De gratis folder ligt in

TD

OP BEDEVAART NAAR ALSEMBERG

In de kerk van Alsemberg wordt een O.-L.-Vrouwbeeld bewaard dat volgens de overlevering ooit heeft toebehoord aan de H. Elisabeth van Hongarije (+ 1231), wiens dochter Sophie de tweede echtgenote werd van hertog Hendrik II van Brabant. Hertogin Sophie zou het beeld aan de kerk van Alsemberg hebben geschonken. Het is een zittende madonna, een 'sedes sapientiae', van het romaans-byzantijnse type. Gezeten in een leunstoel draagt de moeder Gods het kind Jezus op de knieën en toont het aan de gelovigen. In de Spaanse tijd werd het beeld verminkt: de stijlen van de zetel werden boven afgeknot en het Jezuskind werd verwijderd om het beeld te kunnen aankleden zoals o.a. het Lievevrouwbeeld van Scherpenheuvel. Bij haar dood in 1633 schonk aarts-hertogin Isabella uit haar garderobe een gewaad om het beeld van Alsemberg aan te kleden. Het beeld werd ook gekroond. In de sacristie worden meerdere kronen bewaard, o.a. een gouden exemplaar waaraan koningin Elisabeth en koningin Astrid hebben bijgedragen. Het beeld bleef altijd gespaard in tijden van oorlogen en troebelen. In de 17de eeuw werd het herhaaldelijk in

De kerk van Alsemberg

Brussel in veiligheid gebracht, o.a. in de jaren 1689-1697 toen het werd vereerd in de Magdalenakerk. Ten tijde van de Franse Revolutie werd het verstoep in de kelders van de afspanning 'De Rode Poort' in Alsemberg.

Omwille van het beeld werd Alsemberg al in 1315 een bedevaartsoord. Zelfs de groten der aarde zoals hertog Filips de Goede van Bourgondië, keizer Maximiliaan van Oostenrijk en keizer Karel maakten er hun opwachting. Ook onze kardinaal Mercier was van kindsbeen een vurig vereerder van de madonna van Alsemberg.

Elke bedevaarder doet de beeweg van de kerk opwaarts naar Brussel toe, de Lieve-Vrouwstraat door, de IJsborg af naar de kerk van Sint-Genesius-Rode en terug naar Alsemberg. Traditiegetrouw komen vooral jonggehuwden en jonge moeders hier hun zorgen en wensen aan Maria toevertrouwen en haar zegen vragen voor hun kleine kinderen.

Jaak Ockeley

GRIMBERGEN

Nog altijd geen jeugdhuis

De Grimbergse jeugdraad vindt het onaanvaardbaar dat de jeugd van de gemeente nog steeds geen plaats heeft waar ze kan fuiven of gewoon samenkomen. 'In 1998 moest het jeugdhuis Tattoo aan de Humbeeksesteenweg wegens financiële problemen de deuren sluiten. De jeugdraad heeft daarom aan het gemeentebestuur gevraagd om het gebouw terug een functie voor de jeugd te geven in de vorm van een jeugd ontmoetingscentrum. Vorig jaar toonde een stabiliteitsstudie aan dat het gebouw onveilig was', vertelt voorzitter Isabel Remue van de Grimbergse jeugdraad. 'Ondertussen is het gemeentebestuur er nog steeds niet in geslaagd de Grimbergse jeugd een alternatief te bieden. We willen een locatie waar veilig een feestje gehouden kan worden, waar lokalen zijn voor de jeugdverenigingen, waar beginnende groepjes kunnen repeteren',

zegt Isabel Remue. Sinds kort lijkt er toch wat schot in de zaak te komen. 'De witte villa op het vliegveld van Grimbergen wordt nu naar voren geschoven als mogelijke locatie, maar daar blijft het bij', meent Isabel Remue. Het gemeentebestuur van Grimbergen wijt de trage gang van zaken aan de administratieve rompslomp. 'De witte villa op het vliegveld van Grimbergen lijkt een geschikte locatie, maar we moeten de vereiste procedures volgen om te weten of een jeugd ontmoetingscentrum op die plek kan', zegt schepenvan Jeugd Tom Mensalt. 'Als dat het geval is, moeten eerst de nodige werken worden uitgevoerd en ook dat zal een tijdje duren. Dat het allemaal wat aansleept, betekent niet dat het gemeentebestuur de Grimbergse jeugd geen eigen plek zou willen geven.'

TD

Met de koelkast naar een veldweggetje

Het achteloos weggooiën van een blikje frisdrank, langs een verlaten weg oude koelkasten of matrassen dumpen of het georganiseerd storten van massa's versleten autobanden is ongetwijfeld van alle tijden. De problemen rond zwerfvuil en sluikstorten zouden volgens de meeste gemeentelijke milieuambtenaren, de mensen van afvalintercommunales of de omwonenden van illegale stortplaatsen in de Vlaamse rand nog toenemen. De vele sensibiliseringscampagnes, de opruimacties door verenigingen en vrijwilligers, het aanstellen van stadswachten die een oogje in het zeil moeten houden, het verhogen van de boetes, het lijkt allemaal niet echt veel effect te hebben. Ondertussen neemt de publieke ergernis over sluikstorten almaar toe. In een volgend artikel gaan we in op de redenen voor deze evolutie. Eerst een beknopte situatieschets.

Uit de beperkte beschikbare statistische gegevens blijkt dat er onmiskenbaar een toename is van de hoeveelheid afval die op openbare plaatsen wordt gedumpt. De Administratie Wegen en Verkeer van het Vlaamse Gewest haalde in 2000 langs auto-snelwegen en gewestwegen 2.410 ton zwerfvuil op, tegenover 1.967 ton het jaar voordien. In Vlaams-Brabant werd dat jaar een stijging genoteerd van 597 naar 643 ton. Ook langs de provinciewegen (189 km in heel Vlaanderen) moet heel wat zwerfvuil worden opgeruimd. In de eerste tien maanden van 2001 was dat voor heel Vlaanderen 33 ton. De afvalintercommunale Incovo kreeg tijdens de eerste 6 maanden van dit jaar in haar werkgebied (Machelen, Meise, Vilvoorde en Zemst) 488 oproepen om sluikstorten op te ruimen, tegen 448 oproepen tijdens dezelfde periode het jaar voordien.

FOTO: PASCAL VIGNERON

De hoeveelheid afval daalde wel van 69,05 tot 46,6 ton, een evolutie die vooral te danken is aan de spectaculaire daling in Machelen van 50,7 naar 14,04 ton.

Verlaten wegen

De favoriete plaatsen voor de grote sluikstorters zijn verlaten wegen in de omgeving van snelwegen. Een typisch voorbeeld zijn de straten aan de A12 in het noorden van Meise, zoals de Papenboskant en de Patatestraat. 'Vanaf de A12 kan men via een sluikafrut de Papenboskant bereiken om even verder weer de snelweg op te rijden. Zo kun je snel en ongezien al je afval kwijt', aldus milieuambtenaar Leo Vanderkerken van Meise. Sluikstorten gebeurt ook vaak langs landweggetjes die uitkomen op grotere verbindingswegen. 'De Kaarlijkstraat, een holle vluchtweg tussen Meise-Wolvertem en Wemmel, is bijvoorbeeld een populaire plaats voor sluikstorters. De hoeveelheden die daar gedumpt worden, zijn echter meestal kleiner omdat men er minder tijd heeft om het ongezien te doen', aldus Vanderkerken. Ook de carpoolparking van de A12 in Meise is een 'pijnpunt'. Het probleem aan de brug van de A12 over de Vilvoordsesteenweg is dan weer sterk verminderd nadat de Vlaams-Brabantse Administratie Wegen en Verkeer er blokken plaatste, zodat je minder mak-

kelijk aan de brugreling kunt komen om afval naar beneden te gooien. Volgens Vanderkerken nam het aantal grote sluikstorten in Meise de afgelopen maanden toe. Er wordt overigens niet alleen allerhande huisraad gedumpt, maar dit jaar bijvoorbeeld ook al 2 keer een grote lading autobanden.

Naast de afvalcontainer

Ook elders worden verlaten wegen druk bezocht door sluikstorters. In Sint-Pieters-Leeuw wordt bijvoorbeeld veel groot vuil achtergelaten in de

Meer dan 30% van de Vlamingen wordt veel tot zeer veel geconfronteerd met zwerfvuil

kanaalzone. Erik Wuyts, hoofd van de gemeentelijke dienst ruimtelijke ordening, vertelt dat recent een grote lading oude autobanden werd achtergelaten in zijn gemeente. Ondanks het feit dat Sint-Pieters-Leeuw meer dan 200 afvalbakken plaatste, is het aantal blikjes en flesjes dat op de openbare weg terechtkomt volgens Jef Schepens van de dienst leefmilieu

‘zeer groot’. Jaak Pauwels, directeur van de afvalintercommunale Incovo, ziet naast bruggen en parkings langs snelwegen en bruggen over grote wegen zoals de Woluwelaan in Machelen, nog andere plaatsen waar opvallend veel afval wordt gedumpt, met name de straten grenzend aan de hoofdstad. In Asse wijst men dan weer de invalswegen van de industriezones in Zellik en Mollem en het researchpark aan als plaatsen die veel zwerfvuil aantrekken. Het natuurgebied in Mollem en het bos van de Putberg blijven evenmin gespaard. Net als in Asse worden in Grimbergen eveneens veel kleine sluikstortingen gesignaleerd naast en tussen afvalcontainers. Ook in Beersel zijn vooral de gemeentelijke zwerfvuilbakjes en glasbollen ‘pijnpunten’. Kleine plastic zakken met huisvuil worden ook vaak gedumpt in parken, zoals het pas heraangelegde Mariadal in Zaventem of in het park Jourdain in Kraainem.

Op heterdaad betrapt

Wilfried Ooms is een van de twee stadswachten die sinds 1999 dagelijks in Hoeilaart op zijn motor rondtoert op zoek naar sluikstorten of zwerfvuil. Het is de bedoeling dat hij deze signaleert aan de politie en de diensten die voor de opruiming instaan en dat hij de nummerplaat van de auto doorgeeft als hij de daders op heterdaad betrapt. De brug onder de E411 Brussel-Namen en de J. Kumpsstraat die parallel loopt met de snelweg en op de brug uitgeeft, zijn de uitverkoren plaatsen om afval te dumpen. In een aantal gevallen wordt het vuil op deze plaats van op de pechstrook van de snelweg naar beneden gegooid. Het is niet alleen een afgelegen plek, er is bovendien ook geen verlichting onder de brug. Ook aan de stations van Groenendaal en Hoeilaart wordt heel wat vuil achtergelaten. Ooms vindt er alle mogelijke rotzooi van koelkasten tot gasfornuizen, kapotte fietsen, kasten, papier, olie van frietketels en voorbehoedsmiddelen. ‘Sinds de omgeving van de brug door de politie en de stadswachten bijna continu in het oog wordt gehouden, is de toestand er de jongste tijd verbeterd’, aldus Ooms. Andere plaatsen waar vooral klein vuil, zoals blikjes, wordt weggegooid, zijn de omgeving van de supermarkt en de sporthal.

Menigeen ergert zich

Wie in zijn omgeving geconfronteerd wordt met sluikstorten en zwerfvuil is daar echt niet over te spreken. En het gaat over een behoorlijk groot aantal mensen. Uit een bevraging door het Vlaams Gewest bleek dat in 2000 iets meer dan 30 procent van de Vlamingen veel tot zeer veel geconfronteerd werd met zwerfvuil, tegenover 34 procent in 1996. Walter Meeus uit de Havenstraat in Vilvoorde ergert zich al jaren aan de grote sluikstorten in zijn afgelegen straat die slechts 2 huizen telt.

restaurant d’Oude Pastorie in het park Jourdain in Kraainem ziet met lede ogen aan dat het park voortdurend ontsierd wordt door zwerfvuil gaande van lege blikken tot volgepropte plastic zakken die in en rond de vuilnisbakken worden gedumpt. ‘Het is de afgelopen tijd wel verminderd sinds de gemeente kleinere vuilnisbakken heeft geplaatst waarin men zijn zakken niet meer kwijt kan.’ Terwijl vooral oudere mensen zich bezondigen aan het dumpen van zakken in of rond de vuilnisbakken, laten veel jongeren ’s avonds in en rond de speel-

FOTO: PASCAL THIERON

Daar wordt zowat alles gedumpt wat je je maar kunt voorstellen. Het gebeurt volgens Meeus vooral ’s nachts. Hij was er ook niet over te spreken dat het vuil zo lang bleef liggen, maar sinds hij in januari l.l. in een interview met een krant uiting gaf aan zijn ongenoegen hierover, wordt de boel vlugger opgeruimd. In de onmiddellijke omgeving van het kanaal iets verder van zijn huis verwijderd, blijft er volgens hem nog wel heel wat vuil gewoon liggen. Ook Jeanine Huygens, uitbaatster van

tuin blikjes, lege flessen en dergelijke achter. ‘Als je hun vraagt de blikken in de vuilnisbak te gooien, bekijken ze je met een gezicht van: waar bemoeit die zich mee, en gooien ze het even later toch op de grond.’ Huygens ergert zich ook mateloos aan een vorm van zwerfvuil die nog niet aan bod kwam in dit artikel, met name de massa hondenpoep in het park.

Luc Vanheerentals

Wordt vervolgd.

Avec le frigo dans un petit chemin de campagne

L’abandon négligent d’une canette de limonade, le déchargement de réfrigérateurs ou de matelas le long d’un chemin désert ou le déversement organisé de quantités impressionnantes de pneus usagés ont existé de tout temps. Selon la plupart des fonctionnaires communaux en charge de l’environnement, les employés des intercommunales de ramassage des déchets ou les riverains de décharges illégales, le problème des déchets sauvages et des décharges clandestines serait encore en train de s’accroître dans la périphérie flamande. Les nombreuses campagnes de sensibilisation, les actions de nettoyage par des associations et des bénévoles, la nomination de gardes municipaux chargés de veiller au grain, l’augmentation des amendes, aucune de ces mesures ne semble avoir réellement d’effet. Entre-temps, le public s’indigne de plus en plus face aux déversements clandestins.

Zesentwintig jaar lang was Joseph Zwaenepoel houtvester van het (Vlaams gedeelte van het) Zoniënwoud en van een aantal andere bossen in het westelijk gedeelte van Vlaams-Brabant. In juni l.l. ging hij vervroegd met pensioen. Even zag het er naar uit dat hij niet zou worden vervangen, en dat België's grootste stadsbos het zonder houtvester zou moeten stellen. Maar nu zou er toch een opvolger komen.

'Gelukkig maar', zegt Zwaenepoel. 'Zonder houtvester zou het hier snel bergaf gaan. Hij is de beheerder van het bos, de manager om een modern woord te gebruiken. Het zijn weliswaar vooral de boswachters op het terrein die verantwoordelijk zijn voor een specifiek bosgebied, maar de houtvester moet er bijvoorbeeld voor zorgen dat ze allemaal op dezelfde lijn zitten. Hij tekent het beleid uit, moet zorgen dat de verschillende functies die het bos vandaag heeft optimaal aan bod komen, staat in voor de veiligheid in en om het bos,...' Zwaenepoel hoopt dat zijn opvolger zich net als hij zal engageren voor minstens tien jaar. 'Het duurt een paar jaar voor je het bos kent. Het heeft dus weinig zin om naar hier te komen vanuit de idee dat het maar voor een paar jaar is. Het moet natuurlijk ook iemand zijn die houdt van de natuur en van de bossen. En hij moet goed kunnen omgaan met mensen. Je kunt veel plannen op papier zetten, maar om die te kunnen uitvoeren moet je je medewerkers en de mensen uit de omgeving kunnen overtuigen en motiveren.' Hoe is hij als Bruggeling houtvester in het Zoniënwoud geworden? 'Via een staatsexamen', luidt het weinig prozaïsche antwoord. 'Ik ben land-

FOTO: PATRICK DE SPIEGHARE

Joseph Zwaenepoel

'Het Zoniënwoud is een van de mooiste beukenbossen van Europa'

bouwkundig ingenieur waters en bossen. Ik heb eerst drie jaar in Zaïre gewerkt en nadien enkele jaren in de houthandel in Kortrijk en Antwerpen. Toen er een staatsexamen werd uitgeschreven voor ingenieurs waters en bossen heb ik meegedaan en ik ben als eerste uit dat examen gekomen. Toen er een post vrijkwam op de houtvesterij van het Zoniënwoud heb ik mij daarvoor kandidaat gesteld. Ik zat niet graag op een bureau in Brussel, ik wilde buiten zijn, op het terrein werken.'

Eeuwenoude beuken

'Het Zoniënwoud is een van de mooiste beukenbossen die ik ken', zegt Zwaenepoel. 'Nergens anders in Europa vind je een beukenkathedraal van die omvang met zo'n oude bomen.' Bijna de helft van het bos bestaat uit bomen die meer dan 100 jaar oud zijn, ruim 20 hectare bomen zijn ouder dan 200 jaar. 'Alhoewel hier altijd een bos heeft gelegen is het Zoniënwoud zoals wij het nu kennen ontstaan in de 18de eeuw. Dat de Oostenrijkers - eigenlijk de Brabanders die het land bestuurden in opdracht van de Oostenrijkse keizers - besloten tot een grootschalige herbebossing

was ingegeven door puur economische motieven. Het bos moest opbrengen. Zinner, de directeur van de herbebossingswerken, werkte een gedetailleerd plan uit om de uitgestrekte kaalvlakten met jonge beuken te beplanten. Daarbij ging hij eigenlijk meer als een tuinbouwer dan als een bosbouwer te werk. Met als gevolg dat een groot deel van het bos de homogene beukbestanden kreeg die nu nog steeds het uitzicht ervan bepalen. De beuk groeit uitstekend op de rijke Brabantse leemgronden. Reden waarom ook de latere bosbouwers hoofdzakelijk beuken hebben aangeplant voor herbebossing' Momenteel is meer dan 60% van het (Vlaamse) Zoniënwoud of bijna 1.400 hectare homogeen beuk, nog eens 14% of 320 hectare bestaat uit beuk met andere loofbomen (zoals eik en esdoorn). 'Intussen hebben wij natuurlijk een heel andere visie op de natuur gekregen. Van een puur economische zienswijze is het accent meer en meer verschoven naar een ecologische benadering. Toen Zinner het Zoniënwoud aanplante, moest het woord ecologie zelfs nog worden uitgevonden. Maar ook al is die economische functie vandaag veel minder belangrijk geworden, onze beuken zijn nog steeds een gegeerd product, zowel voor de binnen- als de buitenlandse houtnijverheid. We mogen niet vergeten dat heel wat mensen en bedrijven nog altijd van dit bos leven.' Om een idee te geven van het economisch belang: elk jaar wordt gemiddeld zo'n 20.000 kubieke meter bomen gekapt, goed voor ongeveer 1 miljoen euro per jaar. Een andere belangrijke functie van het Zoniënwoud is recreatie. 'Het is nu eenmaal een stadsbos dat langs alle kanten omringd is door intensieve bewoning. In het begin van de twintigste eeuw was het Zoniënwoud heel populair. Er waren hier toen overal

Joseph Zwaenepoel: 'Der Zoniënwood gehört zu den schönsten Buchenwäldern in Europa'

Sechszwanzig Jahre lang war Joseph Zwaenepoel Forstmeister im Zoniënwood (flämischer Teil) und in einer Reihe anderer Wälder im westlichen Teil von Vlaams Brabant. Im Juni dieses Jahres ging er in den vorzeitigen Ruhestand. Bis vor kurzem schien es noch so, als ob er keinen Nachfolger haben würde und dass der größte Stadtwald Belgiens ohne Forstmeister auskommen müsste. Jetzt soll aber doch ein Nachfolger kommen. 'Ein Glück', sagt Zwaenepoel. 'Ohne Forstmeister würde es hier schnell bergab gehen. Er ist der Verwalter des Waldes, der Manager, der zum Beispiel dafür sorgen muss, dass alle Förster nach den gleichen Maßstäben arbeiten.'

Der Zoniënwood in seiner heutigen Form ist im 18. Jahrhundert entstanden, als die Österreicher eine großangelegte Wiederaufforstung beschlossen, die rein wirtschaftliche Gründe hatte. 'Aber auch wenn der wirtschaftliche Aspekt heute viel geringer wiegt, unsere Buchen sind noch immer ein begehrtes Produkt, sowohl für die inländische als auch für die ausländische Holzindustrie. Wir dürfen nicht vergessen, dass viele Menschen und Betriebe immer noch von diesem Wald leben.'

restaurants en cafés, er werden zelfs speciale tramlijnen naar het bos aangelegd. Ook vandaag is het bos nog erg populair, vooral tijdens de weekends. Dan kunnen hier soms wel 30 tot 40.000 mensen rondlopen, vooral wandelaars en joggers. In de loop der jaren is het type recreatie wel grondig veranderd. Toen ik hier 25 jaar geleden begon, waren er bijvoorbeeld nog heel veel ruiters - tot in 1983 waren grote delen van het bos zelfs vrij toegankelijk voor hen. Dat is nu veel minder geworden. In de plaats zijn de mountainbikers gekomen. Net zoals de ruiters komen die niet zozeer voor het bos maar omdat er hier hellingen liggen, omdat het avontuurlijk is,... Wij hebben geen probleem met recreatie, integendeel, maar dan bij voorkeur recreatie die iets met het bos heeft te maken. Laat me zeggen dat de mountainbikers hier mogen komen, maar dat we dat soort recreatie niet stimuleren. Daarom hebben we in samenwerking met een aantal omliggende gemeenten zoals Overijse een heel mountainbikercours uitgestippeld dat slechts een klein deel van het bos aandoet.'

Duurzaam bosbeheer

'De vele prachtige beuken mogen dan economisch en esthetisch gezien erg interessant zijn, ze hebben ook een aantal nadelen. Ze verzuren de bodem. Door de dichte schaduw is er weinig onderbegroeiing en dus ook weinig diversiteit. Dit zorgt weliswaar voor dat kathedraaleffect, maar het heeft op sommige plaatsen ook geleid tot bodemverdichting door overdreven

betreding door wandelaars en ruiters die de paden verlaten. Bovendien zijn die hoge bomen erg gevoelig voor stormen. Bij de grote voorjaarsstorm van 1990 zijn er meer dan 20.000 grote bomen uitgewaaid. Wij hadden

'Tijdens de weekends kunnen hier soms wel 30 tot 40.000 mensen rondlopen, vooral wandelaars en joggers'

een heel beheersplan opgemaakt om bepaalde delen systematisch te verwijderen, andere bestanden wilden we geleidelijk aanvullen en verbeteren. Door die storm werd dat beheersplan in één klap overbodig. Je kunt mooie plannen maken, maar uiteindelijk bepaalt de natuur wat en hoe. Bovendien hebben die stormen aangetoond hoe kwetsbaar die bossen zijn, zelfs zonder menselijke tussenkomst. Voor mij een argument om omzichtig om te gaan met deze bosbestanden en bruuske of grootschalige ingrepen te vermijden.

De opvattingen over bosbeheer evolueren zo snel dat ik soms de indruk heb dat het bos niet meer kan volgen. Ik wil helemaal niet conservatief overkomen, maar soms vind ik dat we wat trager moeten gaan om

te vermijden dat we beslissingen nemen waarvan we over enkele jaren spijt hebben. Tot voor een paar jaren beschouwden heel wat natuurbeschermers dit soort homogeen beukenbos bijvoorbeeld als een woestijn. Maar de bosreservaten waarmee we in 1983 zijn gestart - bosgedeelten waar we in principe niet meer kappen maar de natuurlijke ontwikkeling van het bosbestand zijn gang laten gaan - worden nu bij wijze van spreken platgelopen door diezelfde natuurbeschermers. Plotseling is dat zéér interessant geworden. Heel veel planten, paddestoelen, insecten,... die nu worden gevonden, waren hier natuurlijk al. Maar nu pas wordt daar aandacht aan besteed. De manier waarop die bosreservaten worden beheerd, speelt natuurlijk een rol. Maar ook bij het traditionele bosbeheer, waarbij de bospercelen om de 8 jaar worden uitgedund en in de tussenliggende jaren ongemoeid worden gelaten, vinden allerlei dieren en planten een onderkomen. De voorbije 20 jaar hebben we ook grote inspanningen gedaan om de sterke homogeniteit van de beuk af te bouwen. We planten nog veel beuken, maar ook in toenemende mate eik en andere loofbomen zoals es, linde, haagbeuk, veldsdoorn, tamme kastanje, boskers, hazelaar,... om op die manier geleidelijk tot een meer gediversifieerd bosbestand te komen.'

Paul Geerts

Op pagina 20 van Randuit leest u meer over het programma van de Week van het Bos.

FOTO: PATRICK DE SPIEGHARE

Niet meer in de file naar het werk

Zonder filestress de werkdag beginnen. Dat was voor Christian Sarafidis, directeur van de NV Callware, de belangrijkste reden om het eerste Vlaamse Pericenter uit de grond te stampen. Op 1 juli 2003 opende het Pericenter in Lot zijn deuren. Werknemers van verschillende bedrijven doen hier samen aan telewerk.

Het was geen toeval dat net Sarafidis brood zag in het fenomeen telewerken. Zelf is hij dagelijks drie uur onderweg vanuit Beersel naar zijn kantoor in Zaventem en terug. 'Een enorm verlies van tijd en energie, en dus zocht ik naar een oplossing. Ik dacht aan een aangepast professioneel werk-kader dicht bij huis. Het idee voor het Pericenter in Lot was geboren.' Werknemers staan vanuit deze werk-plek-op-afstand in contact met hun hoofdkantoor, waardoor ze niet elke dag van en naar de hoofdzetel hoeven te rijden. Ze zitten samen in één grote ruimte of delen een afgesloten kantoor in het gebouw. Om hun job naar behoren uit te oefenen, staan internet, faxtoestellen en videoconferentie-apparatuur ter beschikking. Om het leven voor zijn telewerkers nog aangenamer te maken, voorziet het Pericenter tal van faciliteiten. Er is een receptieruimte, een cafetaria en ze kunnen beroep doen op een heuse *shoppingservice*. Een werknemer geeft zijn boodschappenlijst door via een website, waarop een nabijgelegen grootwarenhuis gratis de boodschappen aflevert. Zo wil het Pericenter bijdragen tot een beter evenwicht tussen werk- en privéleven. 'We nemen de werknemer een aantal taken uit handen, waardoor hij meer tijd over heeft voor zijn gezin. Niet alleen op technologisch, maar ook op sociaal

vlak willen we een voortrekkersrol spelen', aldus de directeur van de NV Callware. In de toekomst wil het management het aanbod nog uitbreiden met een strijkdienst en eventueel een crèche.

Verschil met thuiswerk

Telewerken houdt in feite het midden tussen arbeid op kantoor en thuiswerk. Maar waarom werken vanuit een satellietkantoor zoals het Pericenter, als dat ook van thuis uit kan? 'Er is een hele resem voordelen verbonden aan telewerken', vertelt Wim Reimers,

terwijl de rechtszekerheid bij telewerken op dat vlak veel groter is.'

Wat denken de werkgevers van werken-op-afstand? Staan ze te popelen om hun mensen naar Lot te sturen? 'Een studie van de K.U.Leuven wijst uit dat deze groep eerder sceptisch staat tegenover tele- of thuiswerk, hoofdzakelijk omdat ze minder zicht hebben op de gepresteerde arbeid', verduidelijkt Reimers. 'Nochtans mag je de sociale controle in zo'n centrum niet onderschatten. Iemand die zijn dagen hoofdzakelijk in de cafetaria doorbrengt, gaat snel over de tong.

FOTO: PASCAL VIGNERON

de eigenlijke projectmanager. 'Personeel dat in een telecenter aan de slag is, kan makkelijker de grens trekken tussen het privéleven en de professionele bezigheden; thuiswerkers hebben het vaak moeilijk om 's morgens te beginnen. Daar heb je hier in het Pericenter minder last mee, omdat je anderen ook ziet werken. Het valt bovendien op dat net de thuiswerkers absoluut naar het Pericenter willen komen. Een ander voordeel is de verzekering tegen arbeidsongevallen. Bij thuiswerken is dat nogal onduidelijk,

Ook als meerdere personeelsleden van één bedrijf samen telewerken, is die sociale controle vrij groot.'

Naar 12 sites

Momenteel werken een tiental personen afkomstig van drie verschillende firma's een paar dagen per week in het Pericenter. Sarafidis denkt eraan om in het najaar een nieuwe site te openen in de buurt van Tienen. 'We willen op zeer korte termijn aan weerskanten van Brussel een telewerkplek aanbieden. Bedoeling is dat het tweede center vlakbij de autosnelweg komt te liggen. In de komende jaren willen we een 12-tal sites in België openen. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel!'

No more traffic jams on the way to work

A desire to start the day without the stress and strain of the dreaded traffic jam - for Christian Sarafidis, Managing Director of NV Callware, that was the most important stimulus for setting up the first Flemish Pericenter, which opened its doors in Lot on 1 July this year.

From this fully-equipped 'remote office', 10 employees from 3 different firms are in permanent contact with their respective head offices, thus eliminating the need for them to drive to and from their company HQs every day.

Kirsten Bertrand

VAN 4/10 TOT 4/11

RANDUIT

A G E N D A

Kleine blote liedjes

Eva De Roovere is niet alleen de stuwende poëtische kracht achter Kadril. Dit seizoen toert ze ook rond met snarenvirtuoos en Oblomow-boegbeeld Gerry De Mol. Ze stelde met hem een programma samen van 'kleine, blote liedjes' die van al hun overbodige franje werden ontdaan, zodat ze voor zichzelf spreken. Het duo graaide onder meer in het oeuvre van de veel te vroeg

Eva De Roovere en Gerry De Mol

gestorven Cornelis Vreeswijk. Deze Zweedse Hollander maakte indertijd furore met het zachtardige liefdeschanson 'Veronica' en de cabaretse ballade 'De nozem en de non'. Maar in zijn nalatenschap was nog veel meer moois te vinden. Ook enkele pareltjes van Jaap Fischer werden van onder het stof gehaald. Het concert wordt afgerond met eigen werk.

Kleine blote liedjes door Eva De Roovere en Gerry De Mol
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17
woensdag 22 oktober om 20.30
📞 tel. 02-255 46 90,
website www.applaus.be

Integratie op het podium

'Zou het niet mogelijk zijn om onze be-roepen aan elkaar te linken?', vroegen maatschappelijk werkster Nadia Hoeterickx en haar vriend Ron Reuman, die drummer is bij Laïs en Kadril, zich al een tijdje af. Tot ze op het idee kwamen om The Fundamentals te vormen, Vlaanderens eerste popgroep van mentaal gehandicapten. Uit de audities werden vier zangers gekozen: Aurore Verpoort (Miss Rory), Thomas Serreyen (Tom Jack), Rudy Laurent (R. Lee) en Rudi Jansen (Rudy James). Ervaren muzikanten zoals Jan Hautekiet, Bart Buls, Chris Mazarese, Wigbert Van Lierde en Laïs-zangeres Annelies Brosens sloten zich met veel plezier aan bij het initiatief. Na een jaar van repeteren en voorbereidingen treffen, zijn The Fundamentals nu gestart met hun tournee langs de Vlaamse culturele centra met een repertoire dat bestaat uit bekende pop- en rocksongs uit de jaren '80. 'We hopen dat we met dit project andere artiesten en gehandicapten aanzetten om samen creatief te zijn. We willen aantonen dat er samen veel plezier te beleven valt en dat The Fundamentals, ondanks hun mentale handicap niet fundamenteel van ons verschillen', aldus Nadia en Ron. Integratie op het podium dus.

The Fundamentals

De optredens van The Fundamentals in Sint-Genesius-Rode maken deel uit van een project van de Culturele Raad Rode vzw, het dienstencentrum De Boomgaard en gehandicaptenverenigingen uit Rode. Er wordt niet alleen samengewerkt op het vlak van promotie, catering en vervoer, maar er is eveneens een tentoonstelling van een drietal instellingen voor mentaal gehandicapten.

The Fundamentals
Asse-Zellik, CC Den Horinck,
Noorderlaan 20
donderdag 9 oktober om 20.30
📞 tel. 02-466 78 21,
website www.applaus.be
Sint-Genesius-Rode, GC De Boesdaal-
hoeve, Hoevestraat 67
zaterdag 18 oktober om 14.30 en 20.00
📞 tel. 02-381 14 51,
website www.deboesdaalhoeve.be

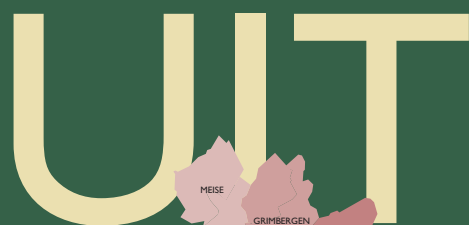

FOTO: JOHAN JACOBS

De Nieuwe Snaar

De 'negende' van De Nieuwe Snaar

In zijn ruim 20-jarig bestaan heeft De Nieuwe Snaar in zowat alle theaters, schouwburgen, culturele centra, muziekcafés, festivals, jeugdhuizen en parochiezalen op de planken gestaan. De nieuwe - negende - voorstelling van dit levendige muzikale gezelschap heet dan ook toepasselijk 'De Omloop der Lage Landen'. In vorige voorstellingen wisselde de groep liedjes af met bindteksten die tegelijk rustpauzes waren, in De Omloop der Lage Landen zijn nauwelijks nog bindteksten en speelt de muziek een grotere rol dan ooit tevoren. Met hun onconventionele muziekinstrumenten, surreële liedjesteeksten en absurde situaties wist De Nieuwe Snaar steevast volle zalen te trekken, iets waar ze met hun nieuwe voorstelling ongetwijfeld opnieuw in zullen slagen.

De Omloop der Lage Landen door
De Nieuwe Snaar
Beersel, CC de Meent, Gemeenveldstraat 34
zaterdag 11 oktober om 20.00 en
zondag 12 oktober om 15.00
📞 tel. 02-380 23 85, website www.applaus.be
Overijse, CC Den Blank, Begijnhofplein 11
zaterdag 18 oktober om 20.00
📞 tel. 02-687 59 59, website www.denblank.be

PODIUM KUNSTEN

THEATER

ZATERDAG 4 OKTOBER

TERVUREN

CC Papeblok
02-767 32 02 (Gerlux Shop)
P.Vandersandestraat 15

Schafttijd

door Toneelgroep 'Willen is Kunnen'
● 20.30

4 EN 5 OKTOBER

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

De Caracal

door Cie Mannetje Blauw
● 20.00

8 EN 9 OKTOBER

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Poquelin

door Tg. Stan
● 20.15

VRIJDAG 10 OKTOBER

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Veldslag voor een man alleen

door Tom Lanoye
● 20.30

VRIJDAG 10 OKTOBER

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Moest ik van u zijn?

door Wouter Deprez
● 20.15

ZATERDAG 11 OKTOBER

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

De vaginamonologen

door An Nelissen
● 20.00

DONDERDAG 23 OKT

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Mood on the go

door Het Toneelhuis
● 20.15

DONDERDAG 23 OKT

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1

Vermist door Het Gevolg

● 20.00

ZATERDAG 25 OKTOBER

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Vrouwen!!! door Herbert Flack

● 20.00

25 EN 26 OKTOBER

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Voor een appel en een eichel door P'hommes & Femmes

● 20.00

WOENSDAG 29 OKTOBER

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Anatol door De Roovers

● 20.15

DANS

VRIJDAG 24 OKTOBER

BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Circles & Mind games

door Koninklijk Ballet van Vlaanderen
● 20.30

FAMILIEVOORSTELLING

ZATERDAG 4 OKTOBER

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Sinds de komst van Sint San

door Bronks - vanaf 8 jaar
● 15.00

ZONDAG 5 OKTOBER

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67

Handwerk door Lejo

jeugdvoorstelling
● 15.00

ZONDAG 5 OKTOBER

VILVOORDE

CC Koningslo 02-255 46 90
Streekbaan 185

Kleine visjes in het water

door Les Zerkiens - vanaf 2,5 jaar
● 15.00

WOENSDAG 15 OKTOBER

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Papa Chico Team

van 4 tot 10 jaar
● 14.00

ZONDAG 19 OKTOBER

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Wei

door HetPaleis - muziek, dans, figuren-
theater vanaf 4 jaar
● 15.00

ZONDAG 26 OKTOBER

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Wisewaswinkel door De Tafel

van Vijf - vanaf 8 jaar
● 15.00

DINSDAG 28 OKTOBER

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Opa mist oma door Art'Oh!

vanaf 4 jaar
● 15.00

WOENSDAG 29 OKTOBER

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

XS door Villanella & Villa-Lobos - dans

● 15.00

WOENSDAG 29 OKTOBER

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Ibbeltje door De Roeck - vanaf 6 jaar

● 14.30

HUMOR

DONDERDAG 9 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

De Kleine Kant

door Dirk Denoyelle
● 20.30

VRIJDAG 17 OKTOBER

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Cockamamy door Jummoo

● 20.30

VRIJDAG 31 OKTOBER

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Gevulde Flamingo door Plan B

● 20.30

ZATERDAG 1 NOVEMBER

DUISBURG

Pachthof Stroykens 02-768 03 00
Merenstraat 19

Hard door Geert Hoste

● 20.30

Sinds de komst van Sint San (op 4 oktober in Vilvoorde)

Kamaqurka en Jules Deelder

DINSDAG 4 NOVEMBER VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17
Kamadeeldra
door Kamaqurka & Jules Deelder
● 20.30

LITERAIR

DONDERDAG 16 OKT HALLE

Stadhuis
02-380 23 85 (CC de Meent)
Oudstrijdersplein 18
Literair café Zenne en zo:
ARS Amatoria, Handleiding voor min-
naars door Ron Cornet
● 20.00

MUZIEK

ZATERDAG 4 OKTOBER DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Het Gespuis
● 20.30

ZATERDAG 4 OKTOBER JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1
Classic Rock Alive II
door Jeugdorkest Allegro
• organisatie: GC De Bosuil, Joenk,
Vlaamse Jongeren Overijse en Koninklijke
Harmonie Justus Lipsius
● 20.30

MAANDAG 6 OKTOBER

ASSE
CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Johan Stollz (seniorenpogramma)
● 14.30

MAANDAG 6 OKTOBER GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
**Portret van een verloren
lente** door Koninklijk Ballet van
Vlaanderen - kamer musical
● 15.00

ZATERDAG 11 OKTOBER SINT-PIETERS-LEEUV

JC Laekelinde www.zennetoer.be
Lotstraat 6
Preselectie Zennetoer
● 20.00

DONDERDAG 16 OKT

ASSE
CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Arid
● 20.30

DINSDAG 21 OKTOBER

ASSE
CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Approved door Voice Male
● 20.30

DONDERDAG 23 OKT

HALLE
CC 't Vondel 02-365 94 05
Possozplein 40
Zingt Jacques Brel door Micheline
van Hautem en haar groep Mich en Scene
● 14.00

DONDERDAG 23 OKT WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Hommage à Brel door Filip
Jordens & Les P'tits Mozarts de ce Soir
● 20.00

VRIJDAG 24 OKTOBER

DILBEEK
CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Tegenlicht door Johan Verminnen
● 20.30

VRIJDAG 24 OKTOBER

GRIMBERGEN
CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Admiral Freebee
● 20.15

VRIJDAG 24 OKTOBER

MEISE
De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69
**The Ballroomquartet
en Fluxus**
● 20.30

Admiral Freebee (op 24 oktober in Grimbergen)

ZATERDAG 25 OKTOBER GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Roland solo
door Roland Van Campenhout
● 20.15

ZATERDAG 25 OKTOBER BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Preselectie Zennetoer
● 20.00

DONDERDAG 30 OKT

DILBEEK
CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Voice Male & Aquabella
● 20.30

KLASSIEK

ZATERDAG 4 OKTOBER

KRAAINEM
GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6
**Festival van Vlaanderen:
Jan Vermeulen - Beethoven:
tussen droom en pathetiek**
● 20.30 - introductie door Pie-
ter Bergé om 19.30

VRIJDAG 10 OKTOBER

WEMMEL
GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
**Festival van Vlaanderen:
Beethoven Academie o.l.v.
Jan Caeyers - Beethoven
symfonisch**
● 20.30 - introductie door
Pieter Bergé om 19.30

VRIJDAG 17 OKTOBER

GRIMBERGEN
Kerk Strombeek
02-263 03 43 (CC Strombeek)
Les saisons amusantes door
De Profundis & Jean-Pierre Van Hees
● 20.15

ZONDAG 19 OKTOBER

MEISE
De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69
**Hans de Jong (saxofon) &
Ensor Strijkkwartet**
● 11.00

VRIJDAG 24 OKTOBER
TERVUREN

Koloniënpaleis
02-768 03 00 (CC Papeblok)
Paleizenlaan 1
**Europalia: Giovanni Ange-
leri & Micaela Mingardo,**
werken van Beethoven, Paganini, Bazzini
en De Sarrasate
● 20.30

WOENSDAG 29 OKTOBER
WEZEMBEEK-OPPEM

Sint-Pieterskerk
02-731 43 31 (GC De Kam)
Sint-Pietersplein
**Festival van Vlaanderen:
Roel Dieltiens & Frank
Braley - Beethoven:**
**kamermuziek voor cello
en piano**
● 20.30 - introductie door
Pieter Bergé om 19.30

DONDERDAG 30 OKT
LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14
**Festival van Vlaanderen:
Roel Dieltiens & Frank
Braley - Beethoven:**
**kamermuziek voor cello
en piano**
● 20.30 - introductie door
Pieter Bergé om 19.30

DONDERDAG 30 OKT
DILBEEK

Saviokerk 02-466 20 30
Sationsstraat / R. Dansaertlaan
Mattheuspassie (Deel 1) -
J.S.Bach, meesterwerken uit Barok o.l.v.
Barthold Kuijken
● 20.30

ZATERDAG 1 NOVEMBER
GRIMBERGEN

Basiliek
02-260 12 97 (Gemeentewinkel)
'Allerheiligen', recital door beiaar-
dier Rien Aarsen
● 15.00 - 16.00

JAZZ

DONDERDAG 23 OKT
BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Jazz Lab Series
Laurent Doumont Soul Quintet
● 20.30

DONDERDAG 30 OKT
GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Jazz Lab Series
Thomassenko
● 20.15

VOORRONDEN
ROCKVONK

meer info: www.rockvonk.be
voorronnen o.a. op

VRIJDAG 3 OKTOBER
SCHEPDAAL

Jeugdclub JOS
Kerhofstraat 13

ZATERDAG 4 OKTOBER
KAMPENHOUT

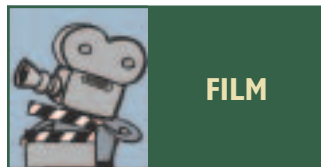
Jeugdhuis Tonzent
Hutstraat 22

VRIJDAG 10 OKTOBER
ZAVENTEM

Jeugdhuis Basement
Rustoordreef 1

ZATERDAG 25 OKTOBER
OPWIJK

Jeugdhuis Nijdrop
Marktstraat 67a

ZONDAG 5 OKTOBER
BEERSEL

Parking 'Terborgh' 02-380 23 85
About Schmidt (drive-in film)
● 20.00

DONDERDAG 9 OKT
WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172
Terminator 3
● 20.00

ZONDAG 12 OKTOBER
BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Anyway the wind blows
● 20.00

DINSDAG 14 OKTOBER
DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Anger Management
● 20.30

WOENSDAG 15 OKTOBER
WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Kirikou en de heks - jeugdfilm
● 14.30

ZONDAG 19 OKTOBER
BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Dogville (knt)
● 20.00

DINSDAG 21 OKTOBER
DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
The Hulk
● 20.30

VRIJDAG 24 OKTOBER
WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Villa des Roses
● 20.00

ZONDAG 26 OKTOBER
BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Lars de kleine ijsbeer
jeugdfilm
● 15.00

ZONDAG 26 OKTOBER
BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Cidade De Deus (knt)
● 20.00

DINSDAG 28 OKTOBER
DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Charlie's Angels 2
Full Throttle
● 20.30

WOENSDAG 29 OKTOBER
BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Knorretjes grote avontuur
jeugdfilm
● 15.00

ZONDAG 2 NOVEMBER
BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Rabbit Proof Fence
● 20.00

DINSDAG 4 NOVEMBER
BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Modern Times
● 14.00

TOT 6 OKTOBER
WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
**Fotografiecircuit Vlaande-
ren: Café De Reisduif** door
Zabine Van Lerbeirghe
● doorlopend

Roel Dieltiens

NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN

MUZIEKTHEATER

Maria Callas evenaren

Waarom kiezen jonge zangtalenten voor het medium opera? De Nederlandse regisseuse Inés Sauer peilde bij drie sopranen van Muziektheater Transparant naar hun professionele motieven. Elise Caluwaerts, Liselotte Mostinckx en Anderske Kaspersma onthullen in 'Credit Card Called Life' waarom ze opera zo boeiend vinden. Ze praten vrijuit over de voldoening en de erger-

nis die ze in hun vak ervaren, tegen de achtergrond van de uitbundige muziek van Richard Strauss en Georg Friedrich Händel. Alledrie hopen ze ooit het niveau van superdiva Maria Callas te bereiken, zonder haar

ongelukkig leven te moeten delen. Muziektheater Transparant profileert zich niet als een klassiek productiehuis. Het is veeleer een kunstzinnige onderneming, waar intensief wordt nagedacht over de grenzen van het genre. Opera wordt beschouwd als een kruispunt van verschillende disciplines en muzikale tradities.

Credit Card Called Life door Muziektheater Transparant Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein vrijdag 31 oktober om 20.15
tel. 02-263 03 43,
website www.ccstrombeek.be

THEATER

Vergeefs wachten op beterschap

Zwarte humor heeft een bevrijdend effect. Daarom hebben de personages van Samuel Beckett geen medelijden met elkaar. De Ierse auteur legt hen vooral sarcastische uitspraken in de mond. 'Fin de Partie' (Eindspel) verwijst naar de voorspelbare afloop van een schaakpartij. Vier gehandicapten wachten vergeefs op beterschap. Hamm probeert zijn kamergenoten te domineren, maar hij is blind en kan niet staan. Nell en Hagg zijn hun benen kwijt en Clov kan niet zitten. Samen proberen ze er het beste van te maken. De tijd kabbelt, net als in veel andere stukken van Beckett, langzaam voort. De woorden wegen zwaarder dan in een filosofisch betoog, wat des te merkwaardiger is omdat de personages

geen hoogdravende taal gebruiken in hun onderlinge communicatie. Regisseur Walter Tillemans vertaalde de tekst opnieuw uit het Frans. De rollen zijn toevertrouwd aan televisiegrapjas Carry Goossens en Raamtheateracteurs Jef Demedts, Marc Lauwers en Anneleen Coreman.

Eindspel door Raamtheater Wezembeek-Oppem, GC De Kam, Beekstraat 172
vrijdag 17 oktober om 20.00
tel. 02-731 43 31,
website www.dekam.be

DANS

Raadselachtige solo

De Brusselse choreografe Michèle Noiret bedacht voor haar raadselachtige solo 'Mes jours et mes nuits' vooral donkere tafereel, waarin haar silhouet vervaagt tussen nachtelijke videobeelden. Het bizarre dansstuk is een onderdeel van het grootse multimediale podiumproject 'Prospective' dat volgend jaar in Rijsel wordt opgevoerd. De stad is dan voor een jaar culturele hoofdstad van Europa. Klankingenieur Todor Todoroff, die gespecialiseerd is in elektroakoestische muziek, creëert een interactief geluidsuniversum waarin met behulp van vernuftige apparatuur de stem voortdurend wordt vervormd. Ook de ruimte lijkt door de galmffecten almaar te veranderen. Beeldkunstenaar Fred Vaillant realiseerde de videobeelden.

De nieuwe technologieën zijn bij Noiret en haar medewerkers nooit een doel op zich, maar ondersteunen steeds de beweging. De choreografe wil met haar kunst de zin van het leven verduidelijken. Deze gelaagde voorstelling zal de nieuwsgierige toeschouwer zowel verbazen als ontroeren.

Mes jours et mes nuits door Michèle Noiret Dilbeek, CC Westrand, Kamerijklaan woensdag 8 oktober om 20.30
tel. 02-466 20 30,
website www.applaus.be

KLASSIEKE MUZIEK

Festival van Vlaanderen in de rand

Het La Caccia Consort speelt tijdens zijn ongewoon festivalconcert geen jachtmuziek, hoewel de Italiaanse naam van het ensemble dit wel zou doen vermoeden. Dirigent Patrick Denecker selec-

teerde daarentegen enkele opmerkelijke meerstemmige composities van Benedictus Appenzeller. Deze 16de eeuwse toondichter stamde uit een Zwitserse familie, maar was zelf vooral werkzaam in de Nederlanden. Zijn humoristische chansons waren indertijd erg geliefd bij de burgerij. In Brussel promoveerde hij tot kapelmeester. Zijn belangrijkste leermeester Josquin Desprez herdacht hij met de beroemde klaagzang 'Musae Jovis ter maximi'.

La Caccia Consort o.l.v. Patrick Denecker Vilvoorde, Stadhuis, Grote Markt vrijdag 3 oktober om 20.30
tel. 02-255 46 90, website www.festival.be

De Capilla Hispanoflamenco verenigt Vlaamse en Spaanse vocalisten. Zij zingen meerstemmige treurzangen uit de Goede Week liturgie, zoals die werden gecomponeerd door Giovanni Andrea Dragoni en Don Carlo Gesualdo. Dirigent Bart Vandeweghe koos de aangrijpendste fragmenten. Kris Verhelst speelt tussen de a capella uitvoeringen aangepaste orgelmuziek.

La Capilla Hispanoflamenco o.l.v. Bart Vandeweghe Ternat, Dekanale kerk Sint-Gertrudis, Dreef zaterdag 11 oktober om 20.30
tel. 02-582 44 33,
website www.festival.be

De Italiaanse pianovirtuoos Roberto Prosseda ontdekte in het oeuvre van Rossini, Verdi en Bellini een aantal klavierwerken, die even lyrisch klinken als de welluidende operamuziek van deze gevierde componisten. 'Belcanto op piano' is een coproductie van het Festival van Vlaanderen en Europalia.

Roberto Prosseda Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein zaterdag 11 oktober om 20.15
tel. 02-263 03 43, website www.festival.be

Over de Beethoven-cyclus van het Festival werd vorige maand reeds uitgebreid in RandKrant bericht. Info: tel. 016-20 05 40 of www.festival.be

Ludo Dosogne

Credit Card Called Life

Roberto Prosseda

Culturele webstek www.applaus.be verdient een applaus

Wekelijks raadplegen duizenden internetsurfers de culturele webstek van de provincie Vlaams-Brabant.

Sinds de lancering in juni 2000 is niet alleen de lay-out van www.applaus.be ingrijpend veranderd, ook het aantal mogelijkheden om over de activiteiten in de dertig deelnemende culturele centra en gemeenschapscentra geïnformeerd te worden, is aanzienlijk uitgebreid. Gedeputeerde voor cultuur en voorzitter van Vlabra'ccent Jean-Paul Olbrechts kon hiervoor de nodige financiële middelen vrijmaken.

Persoonlijk verlanglijstje

'Het allernieuwste initiatief hebben we 'Tamtam' genoemd', zegt coördinatrice Christel Dusoleil. 'Onder die noemer kunnen diverse organisaties, verenigingen en jeugdbewegingen hun projecten voorstellen. Voortaan gaan we ook om de veertien dagen vijfmaal twee vrijkaarten wegschenken voor de 'applaus'- voorstelling van de week. Alle genres komen om beurt aan bod en de tickets zijn elke keer afkomstig van een ander cultureel centrum of gemeenschapscentrum.'

Binnenkort kan zelfs via e-mail 'informatie op maat' worden geleverd. Geïnteresseerden die hun specifieke wensen kenbaar maken, worden op hun wensen bediend en ontvangen op geregelde tijdstippen de gepaste elektronische post. Zo weten ze precies waar en wanneer een concert, een theateropvoering of een kleinkunstavond op het programma staat. De agenda is gebaseerd op hun persoonlijk ver-

langlijstje. Tegelijk is deze service ook bedoeld als geheugensteuntje.

Elke maand is er daarenboven Applauzine, een nieuwsbrief waarin opmerkelijke projecten worden toegelicht. Wie zich daarop wil abonneren kan dat meteen.

Modieuze look

'Via de samenwerking met Cultuurnet Vlaanderen hopen we de informatie op www.applaus.be nog te verdiepen', zegt Christel Dusoleil. 'Zodra we aangesloten worden op deze gigantische databank, kunnen surfers met één klik worden doorverbonden naar de websites van de theatergezelschappen, muziekensembles, dansgroepen, culturele agent-schappen of artiesten die autonoom opereren. Voorlopig nemen we in ons bestand alleen de bondige teksten op die we van de culturele centra zelf ontvangen.'

De website www.applaus.be heeft een modieuze 'look', dankzij de frisse kleuren en de voorbijflitsende foto's. De klapproos, de klapdeur en het klapluik verwijzen naar het klappen in de handen of naar het applaus na een voorstellingen. Eerstdaags worden in de hele regio folders, affiches en bierviltjes met dezelfde beelden verspreid.

'Onze culturele webstek is een modelvoorbeeld voor de hele sector', vindt Christel Dusoleil. 'Alle gegevens zijn overzichtelijk en up-to-date. De activiteiten kunnen per discipline, per cultureel centrum of per tijdsperiode worden opgevraagd. Vlaams-Brabant mag trots zijn op dit informatiekanaal, dat zich voortdurend vernieuwt en verbetert.'

Ludo Dosogne

Ruim cultuuraanbod dankzij overleg

Zes kleine en grote cultuur- en gemeenschapscentra uit de Noordrand werken voor het derde jaar op rij samen om hun programma van popmuziek, humor en cabaret zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. CC Strombeek (Grimbergen), GC De Zandloper (Wemmel), GC De Muze van Meise, CC Vilvoorde, GC de oude pastorie (Kapelletje o/d Bos) en GC Hof Ten Hemelrijk (Opwijk) nemen deel aan het subregio-overleg. 'Het doel van dit overleg is de regio zo goed mogelijk te bedienen', vertelt Stefaan Gunst van GC De Zandloper. 'We willen binnen het beperkte gebied van de Noordrand niet met elkaar concurreren en daarom bieden we in de centra zo weinig mogelijk dezelfde voorstellingen aan. Op die manier krijgt het publiek de keuze uit een heel divers en breed programma.' De samenwerking maakt het ook mogelijk om de programma's van de centra beter bekend te maken in de regio. Twee keer per jaar stelt elk centrum zijn programma voor in een krantje dat in de eigen gemeente en de buurgemeenten wordt verspreid. In elk programmakrantje is een gemeenschappelijke pagina opgenomen waarin de deelnemende centra's en enkele voorstellingen worden voorgesteld.

Meer informatie over het programma van de deelnemende centra vindt u op www.applaus.be

TOT 26 OKTOBER

BEERSEL

Galerie Dominium 02-378 17 60
Schoolstraat 71

'Mystica' met werk van A. Binan, Liliane Van Ginderdeuren, Jean Van Goethem en Lea Felis & Urbain Muylaert

● vrij van 14.00 tot 22.00, za en zo van 10.00 tot 18.00

TOT 31 OKTOBER

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172

Kam Kiest voor Kunst:

Ria Steen - lino, houtsnede en litho

● doorlopend

VAN 6 OKT TOT 2 NOV

BEERSEL

CC de Meent (foyer) 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Lieve Colruyt

● doorlopend

VAN 8 OKT TOT 3 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Fotografiecircuit Vlaanderen: (dis)order door Michiel Mels

● doorlopend

10, 11 EN 12 OKTOBER

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Groepstentoonstelling 'de werkende mens'

● vernissage op vrij 10/10 van 20.00 tot 22.00, za 11/10 en zo 12/10 van 14.00 tot 18.00

VAN 10 TOT 26 OKT

MEISE

't Moment van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 40

Valeriy Vaskov (schilderijen)

● doorlopend

11 EN 12 OKTOBER

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Artiestenparcours Kraainem,

met tentoonstelling cursisten Aquarellatier (in GC De Lijsterbes) en tentoonstelling Kreativa in zaal Cammeland (Lijsterbessenbomenlaan 3)

● doorlopend

VAN 19 OKT TOT 2 NOV

ITTERBEEK

Dienstencentrum Breugheldal
Itterbeeksebaan 208 02-568 07 32

Tentoonstelling van
olieverfschilderijen

● doorlopend van 10.00 tot
19.00

VAN 22 TOT 11 NOV

VILVOORDE

CC Het Bolwerk (Bolwerkstraat 17),
Openbare bibliotheek (Grote Markt),
Stadhuis (Grote Markt) en Portael-
school voor Beeldende Kunsten
(Spiegelstraat)

02-255 46 90

(Cultuurcentrum Vilvoorde)

Eigen volk: 100 portretten
van 100 mensen

HELE JAAR

DROGENBOS

Museum Felix De Boeck 02-377 57 22
Kuikenstraat 6

● nieuwe openingsuren: van
dinsdag t.e.m. vrijdag van 13.00

FOTO: FELIX DE BOECK

tot 17.00, zaterdag en zondag
van 14.00 tot 17.00, gesloten op
maandag, wettelijke feestdagen,
van 15 juli tot 15 augustus en
van 24 december tot 2 januari.
Geleide bezoeken in de voor-
middag na reservatie.

DINSDAG 7 OKTOBER

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Leven met een erfelijk risico
en de psychologische bete-
kenis van erfelijkheidson-
derzoek door Prof. Dr. Gerry Kiebooms

(Psychosociale genetica, Centrum voor
menselijke erfelijkheid K.U.Leuven)

● 14.00

ELFDE KLAPSTUK DANSFESTIVAL

Op zoek naar de essentie van de beweging

Op het elfde Klapstukfestival van 3 tot 17 oktober in Leuven bestoken de dansers zowel elkaar als de toeschouwers met honderden vragen. De choreografen Alain Platel en Jérôme Bel selecteerden voor deze auditie minder bekende gezelschappen en solisten, die intensief nadenken over de nieuwe trends in de podiumkunsten. In tegenstelling tot het festival van vorig jaar, dat terugblikte op een kwarteeuw grensverleggende dansgeschiedenis, wordt het programma niet over een heel seizoen uitgesmeerd, maar in amper twee weken afgewerkt.

'Die korte periode beïnvloedt ongetwijfeld de waarneming', zegt Jérôme Bel. 'De voorstellingen verliezen voor het publiek hun autonomie. De toeschouwers worden als het ware 'besmet' door andere, recente kijkervaringen. Wie de verschillende producties ziet, gaat spontaan vergelijken en evalueren.' De onconventionele curator toert zelf al enkele seizoenen rond met een grappige voorstelling, waarin jonge spelers van diverse pluimage bewegen op suggestieve popsongs. Het publiek kan die muziek echter niet horen, want de zaalluidsprekers zijn uitgeschakeld. Er wordt bijgevolg een beroep gedaan op de muzikale verbeelding. Slechts af en toe steken de acteurs een handje toe; met gemurmel en wiegende heupen kunnen ze bijvoorbeeld Prince of Elvis oproepen.

Toen hij nog assistent was van de Franse choreograaf Philippe Decoufflé, dacht Jérôme Bel al diep na over de essentie van de beweging. Hij vroeg zich af waarom zoveel dansers graag een gespierd lichaam hebben. Ook wilde hij weten waarom ballerina's zo vaak moeten springen. Hij stelde vast dat het publiek gewend is aan een klankdecor, wat hem ertoe aanzette te gaan experimenteren met geluidloze voorstellingen. Tenslotte probeerde hij emotionele effecten uit te schakelen.

'Vaak weent en lacht de toeschouwer met een acteur mee', licht hij toe. 'Ik wil het lichaam echter op een beschouwende manier benaderen en niet louter gevoelsmatig. Toch kun je het affectieve nooit helemaal uitbannen, want het bewegende lichaam raakt meestal een gevoelige snaar.'

Schoonheid en gruwel

Volgens de Duitse choreografe Pina Bausch, die met 'Café Müller' de vorige Klapstukeditie afsloot, moet elke uiterlijke dansbeweging samengaan met een innerlijke gevoelsbeweging. Bruno Beltrao, Prue Lang en Claudia Triozzi, die nu de affiche sieren, zoeken nog uit welke weg ze willen bewandelen. Ook Vlatka Horvat, Cuqui Jerez en Eva Meyer-Keller kunnen nog alle kanten uit. De Britse danser

Jonathan Burrows legt alvast niet de klemtoon op het gevoel en al evenmin op zijn acrobatisch talent. Elke beweging spreekt bij hem voor zichzelf. Forced Entertainment vestigde zijn naam met heftige, maar vaak onvoorspelbare voorstellingen. De Engelse formatie bedenkt chaotische taferelen, waarin de grens tussen schoonheid en gruwel op de scène

Chunky Move

vervaagt. Regisseur Tim Etchells wil eindeloos discussiëren met zijn publiek. Daarom organiseert hij uitputtende vragensessies, die de waarheid dichterbij moeten brengen. Van Grand Magasin mogen we een absurdistische en ironische podiumact verwachten.

De tweede curator, Alain Platel, is nog maar pas gekomen van het debacle in Avignon, waar de voorstellingenreeks van zijn productie 'Wolf' door een stakingsactie van misnoegde culturele seizoenswerkers werd afgelast. De Gentse choreograaf gaat tijdens Klapstuk de confrontatie aan met een nieuwe lichte dansers die in hun vak blijven geloven, ondanks de geringe maatschappelijke waardering. 'Het festival wordt een platform', legt Jérôme Bel uit. 'Er zullen hoogtes en laagtes zijn, maar elke voorstelling creëert zijn eigen reliëf.' Gideon Obarzanek en Chunky Move uit Australië organiseerden zelfs een gespecialiseerde enquête. Hun 'democratisch ballet' is gebaseerd op de meest geliefde gebaren en bewegingen!

Ludo Dosogne

**Klapstuk - internationaal dansfestival
Leuven, STUK en Stadsschouwburg, van 3 tot
17 oktober**

● tel. 016-32 03 00 of website www.stuk.be

Het bos feest tijdens de Week van het Bos

De Week van het Bos viert dit jaar haar 25ste verjaardag en het thema is dan ook 'Het bos feest!!' De organisator, de afdeling Bos & Groen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt ook deze keer bijgestaan door de Vereniging voor Bos in Vlaanderen en gastheer van dienst is Boris, een bostrol die uit het Hoge Noorden komt en zich in zijn sas voelt in de Vlaamse bossen. In de rand, of net daarbuiten, staan van 5 tot 12 oktober heel wat boeiende activiteiten op het programma. Laat u op sleeptouw nemen door Boris!

Brussel

• zondag 19 oktober

Greenpeacedag over oerbossen
Doorlopend van 11.00 tot 19.00 (ook voor de allerjongsten) in de Botanique, Koningsstraat 236 in Brussel, www.greenpeace.be

Grimbergen

• zondag 5 oktober

Bosfee-puzzel: spel en plezier in het Prinsenbos, voor kinderen van 5 tot 12 jaar en hun ouders.
Afspraak tussen 14.00 en 15.30 aan de Sporthal/Prinsenbos in Grimbergen centrum (Pastoor Woutersstraat), organisatie Natuurpunt Grimbergen, [tel. 02-270 35 43](tel:02-270-35-43) (Alex De Koning)

Halle

• van 5 t.e.m. 26 oktober

Tentoonstelling 'Zaden op reis' in het bosmuseum, Vlasmarkt dreef 4 in Halle, op zondag van 14.00 tot 18.00

• zondag 5, 12, 19 en 26 oktober

Open wandelingen in het Hallerbos
Vertrek om 14.30 aan de Achtdreven in het Hallerbos o.l.v. een natuurgids, inschrijven via het VVV Halle, [tel. 02-356 42 59](tel:02-356-42-59)

Hoeilaart

• vanaf zondag 5 oktober om 14.00

Zwammententoonstelling in Bosmuseum 'Jan van Ruusbroec', Duboislaan 2 in Hoeilaart, [tel. 02-657 93 64](tel:02-657-93-64)

Jesus-Eik (Overijse)

• zondag 5 oktober vanaf 14.00

Officiële opening van de Week van het Bos en opening van drie tentoonstellingen met als thema 'samenwonen' in GC De Bosuil, Witherendreef 1 in Jezus-Eik.

Een geleide wandeling start om 14.30 aan GC De Bosuil.

• zondag 12 oktober

Herfstwandeling in het Zoniënwoud o.l.v. natuurgids Carla Rosseels
Afspraak tussen 14.00 en 17.00 aan de kerk van Jezus-Eik, inschrijven voor 2 oktober bij De Spiegel vzw, Spoorweglaan 13 in Melsele, [tel. 03-775 44 84](tel:03-775-44-84)

Meise

• zondag 5 oktober

Paddenstoelenwandeling in het Velaertbos
Afspraak om 14.00 aan de IJsfabriek in de Broekstraat in Meise, organisatie: Natuurpunt vzw afdeling Meise, [tel. 02-270 08 93](tel:02-270-08-93) (Frank Vermoesen)

Zemst-Laar

• zondag 5 oktober

Boswandeling Kollinten
Afspraak om 14.00 aan de kerk van Zemst-Laar, organisatie: Natuurpunt vzw, [tel. 015-71 02 73](tel:015-71-02-73) (Eddie De Smedt)

Meer info over de Week van het Bos is te vinden op de website www.vlaanderen.be/weekvanhetbos of bel naar de Vlaamse Infolijn: [tel. 0800-3 02 01](tel:0800-3-02-01)

DONDERDAG 9 OKT

DILBEEK

CC Westrand
[02-365 07 56](tel:02-365-07-56) (VIAC vzw)

Kamerijklaan

Globalisatie. Soja, een uitputtend gewas

door Louis Oostendorp, handelswetenschapper

• 13.30

DINSDAG 21 OKTOBER

DILBEEK

CC Westrand [02-466 20 30](tel:02-466-20-30)

Kamerijklaan

Bush en de toepassing van de Bush Doctrine: naar een Amerikaanse alleenheerschappij?

door Prof. Dr. Bart Kerremans
(Internationale betrekkingen en Amerikaanse politiek K.U.Leuven)

• 14.00

WOENSDAG 22 OKTOBER

DILBEEK

CC Westrand [02-466 20 30](tel:02-466-20-30)

Kamerijklaan

Canarische eilanden

door Jean-Pierre Demarsin

• 20.00

DONDERDAG 23 OKT

DILBEEK

CC Westrand
[02-365 07 56](tel:02-365-07-56) (VIAC vzw)

Kamerijklaan

Gezelles waarheid: 'Meer gezeld, maar nog niet al'

door Egberts Aerts, auteur

• 13.30

VRIJDAG 24 OKTOBER

VILVOORDE

Zaal Star
[02-555 08 32](tel:02-555-08-32) (KBG)
N. De Brauwerestraat 21

De kerk en onze samenleving

door Rik Torfs, professor aan de K.U.Leuven
• organisatie: Kristelijke Beweging van Gepensioneerden (KBG)

• 14.00

zelfde voordracht op 28/10 om 14.00 in Sint-Katharina-Lombeek (Katharinakring, Rodestraat 28) en op 30/10 om 14.00 in Halle (ACV-dienstencentrum, Vanden Eeckhoutstraat 11)

DONDERDAG 30 OKT

GRIMBERGEN

Abdij (Ostzaal) [02-270 80 90](tel:02-270-80-90)

Middeleeuws handschriften en verluchtingstechnieken

door Brody Neuenschwander
• organisatie: kalligrafievereniging

't Schrijverke

• 19.30

DINSDAG 4 NOVEMBER

DILBEEK

CC Westrand [02-466 20 30](tel:02-466-20-30)

Kamerijklaan

Vergelijking Bach-Händel

door Hugo Heughebaert (docent muziekgeschiedenis Lemmensinstituut)

• 14.00

CURSUSSEN

DINSDAG 28 OKTOBER

TERVUREN

Jeugdhuis 't Oog [02-768 03 00](tel:02-768-03-00)

Oppemstraat 57

Workshop deejayen

i.s.m. De Verbeelding & Spirit vzw - Gent

• 13.30

DONDERDAG 9 OKT

JEZUS-EIK/OVERIJSE

4-tunnelwandeling, vertrek om 14.00 aan GC De Bosuil, Witherendreef 1 in Jezus-Eik

• organisatie: Natuurgroepering Zoniënwoud v.z.w.

ZATERDAG 11 OKTOBER

HOEILAART

Aroma-tour: geuren en bomen in het arboretum van Groenendaal, vertrek om 14.00 aan het Bosmuseum Jan van Ruusbroec, Duboislaan 6 in Hoeilaart

• organisatie: Natuurgroepering Zoniënwoud v.z.w.

DONDERDAG 16 OKT

TERVUREN

Kapbos-Warandewandeling

in Tervuren, vertrek om 14.00 aan GC De Bosuil, Witherendreef 1 in Jezus-Eik

• organisatie: Natuurgroepering Zoniënwoud v.z.w.

**ZONDAG 19 OKTOBER
DILBEEK**

Dilbeek op wandel: 4 bewegwijzerde wandelingen (5 tot 20 km), vertrek aan de abdij Sint-Wivina, H. Placestraat 45 in Groot-Bijgaarden 02-569 76 34 (gemeentelijke sportdienst)

**ZATERDAG 25 OKTOBER
TERVUREN**

Halloweenwandeling, bij valavond voor de hele familie, vertrek vanaf 18.00, inschrijven is verplicht 02-769 20 81 (VVV Tervuren)

HELE JAAR

Fiets naar een Boom: een gezinsfietsstocht van 17 km langsheen merkwaardige bomen in het Zoniënwoud, op eigen initiatief of met een gids van Natuurgroep Zoniënwoud
Gratis folder is te vinden in de culturele centra en toeristische diensten van Overijse, Hoeilaart en Tervuren, of mail naar veronique_nqzbr@yahoo.com
Wenst u een gids, bel dan naar Ronny Mattelaer (02-657.30.23) of mail naar mattelaer.romny@belgacom.net

VARIA**DONDERDAG 9 OKT
KRAAINEM**

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Infosessie Rode Kruis:
Ongevallenpreventie

● 19.45

**VRIJDAG 10 OKTOBER
SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67

2de Boesdaalquiz

• i.s.m. Jeugdhuis Animoro vzw

● 20.00

**ZONDAG 26 OKTOBER
KRAAINEM**

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

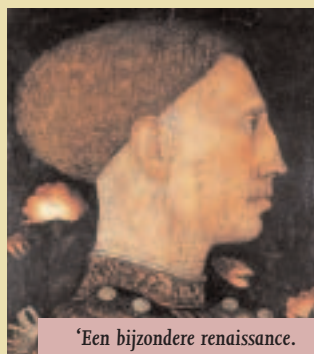
Tweedehands boekenmarkt
in het kader van het Literair Weekend

● 10.00

Europalia Italië**Hoogtepunten en uitwassen tijdens het quattrocento**

Het Italiaans kunstpatrimonium is niet alleen omvangrijk, maar ook onweerstaanbaar. Het lag dus voor de hand dat Europalia meer dan één editie aan dit schiereiland zou wijden. Al in 1969 haalden de initiatiefnemers artistieke topstukken uit Firenze naar het Paleis voor Schone Kunsten. Nu Italië dit najaar het voorzitterschap van de Europese Unie waarneemt, kwam er opnieuw geld vrij voor luisterrijke tentoonstellingen, muziek-evenementen en theateropvoeringen. Het aanbod is overrompend. Er wordt vooral veel aandacht geschonken aan de invloed van de Italiaanse schilders, componisten en schrijvers op hun collega's uit de lage landen.

Tijdens het 'quattrocento' - zoals de 15de eeuw in Zuid-Europa wordt genoemd - was het hertogelijk hof van Ferrara een belangrijke trekpleister. De prinsen, die door opportunistische huwelijksallianties almaar rijker werden, rekruiterden voor hun esthetisch

'Een bijzondere renaissance.
Het hof van de Este te Ferrara'

genot kunstenaars uit de vier windstreken. Piero della Francesca ontwikkelde hier zijn monumentale, perspectivistische stijl. Ook de Vlaamse schilder Rogier Van der Weyden maakte deel uit van het uitgelezen gezelschap. Ludovico Ariosto, de grootste epische dichter van de Italiaanse renaissance, hemelde ten gerieve van zijn broodheren in zijn 'Orlando Furioso' de ridderlijke idealen op. De dichter Torquato Tasso inspireerde zich voor zijn 'Gerusalemme liberata' op hartstochtelijke liefdesaffaires tijdens de kruistocht van Godfried van Bouillon. Fragmenten uit dit meesterwerk werden door zijn vrienden op muziek gezet. Naast Monteverdi, verdient ook de Vlaamse componist Giaches de Wert in dit verband vermeld te worden. Het madrigaalkoor La Venexiana brengt

diens aangrijpende versie van het episch gedicht voor het voetlicht. ('Torquato Tasso', muziek- en poëzieavond op 3 november om 20.00 in het Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, 1000 Brussel) Schilderijen, miniaturen, wandtapijten en andere representatieve stukken onderstrepen het belang van het hof van Este tijdens de renaissance in Ferrara.

Erotische kabinetten

De bekende auteur en kunsthistoricus Umberto Eco selecteerde een zeventigtal werken voor een tweede PSK-tentoonstelling, die is opgebouwd rond de verleidelijke Venus van Urbino van de schilder Titiaan. In Pompei stond de liefdesgodin al vast hoog aangeschreven. De archeologische vondsten die nu in het Jubelparkmuseum worden ondergebracht, bewijzen dat de bewoners van deze stad ten tijde van de uitbarsting van de Vesuvius in 79 na Christus heel libertijns leefden. Kunstenaars en geleerden verzamelden buitenissige curiosa voor hun 'erotische kabinetten', die tijdens Europalia uitzonderlijk worden ontsloten. Diep religieus daarentegen zijn de paneelschilderingen van Giotto, die in het Cultureel Centrum ING op het Koningsplein worden geëxposeerd, waar de vermaarde kapel van de Scrovegni uit Padua wordt gereconstrueerd.

Hoogtepunt in het immens muziekluik is het concert van het Orchestra Sinfonica di Milano Giuseppe Verdi, dat uitzonderlijk wordt geleid door Riccardo Chailly en werk van Luciano Berio uitvoert. (17 november om 20.00 in het Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, 1000 Brussel)

Umberto Eco

Umberto Eco leidt op 6 november een congres over de invloed van het Italiaanse denken op de Europese cultuur (Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, 1000 Brussel).
Ludo Dosogne

Europalia 2003 Italië
Tentoonstelling 'Een bijzondere renaissance. Het hof van de Este te Ferrara'
Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23
van 3 okt. t.e.m. 11 jan. 2004

Tentoonstelling 'Venus ontsluit.'
De Venus van Urbino van Titiaan'
Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23
van 11 okt. t.e.m. 11 jan. 2004

Tentoonstelling 'Da Pompei a Roma'
Brussel, Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis,
Jubelpark 13
Van 9 okt. t.e.m. 8 feb. 2004

Tentoonstelling 'Giotto en de 14de-eeuwse kunst in Padua'
Brussel, Cultuurcentrum ING,
Kunstberg, Koningsplein 6
Van 22 okt. t.e.m. 11 jan. 2004

Voor informatie over het programma kunt u terecht op het telefoonnummer 02-507 85 95, e-mail info@europalia.be of op de website www.europalia.be

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 november tot 4 december 2003 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 1 oktober a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar 02-767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be.

U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres:

Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse, met de vermelding RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE Petra Goovaerts.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van Floris De Smedt.

VORMGEVING Mega.L.Una, Brussel

DRUK A. De Cuyper-Robberecht, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaarts, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Gehandicapten krijgen eindelijk meer armslag

Om nogal wat redenen is het in dit Europees jaar van de gehandicapten voor veel mensen met een handicap een beetje feest. Voor het wegwerken van de inmiddels beruchte wachtlijsten om van bepaalde zorgen te kunnen genieten, trekt Vlaanderen de komende vijf jaar 100 miljoen euro uit. En met de gloednieuwe anti-discriminatiewet kunnen mensen met een handicap die zich benadeeld voelen hun rechten in de rechtbank afdwingen. Het is nu aan de valide mensen om de poorten voor de gehandicapten open te zetten. Maar kennelijk ligt dat niet overal voor de hand.

Neem het geval van Roland Boulengier in Sint-Genesius-Rode - één van de rijkste gemeenten van het land. Roland Boulengier heeft het locked-in syndroom en kan nu al bijna drie jaar niet bewegen, spreken, eten of drinken. Met de hulp van zijn moedige vrouw Jeanine, haar netwerk van vriendinnen en vrienden en een sliert professionele hulpverleners slaagt Roland erin met zijn zware handicap thuis te leven. Dat neemt niet weg dat hij zich vaak opgesloten voelt in z'n eigen huis. De straat met kasseien waar hij woont, leent zich namelijk allesbehalve tot een wandeling met een rolstoel. De verlichtingspaal pal voor het midden van zijn oprit is daarnaast bijzonder hinderlijk voor het parkeren van de grote wagen met heflift, nodig om de rolstoel in en uit de auto te lichten.

Sinds het najaar van 2001 heeft Jeanine Boulengier de Rodense beleidsmakers vruchteloos gesmeekt om daar iets aan te doen. Europees jaar van de gehandicapte of niet, bij het ter perse gaan van dit nummer liggen de kasseien voor de deur er nog even ontoegankelijk bij. Maar er lijkt beterschap op komst. 'De Franstalige meerderheid in de gemeenteraad heeft eind juli beslist het probleem in kaart te brengen', zegt de Vlaamse schepen Anne Sobrie die zich het geval persoonlijk aantrekt. 'In september werd onderzocht hoeveel mensen met een zware handicap in Rode gelijkaardige problemen hebben. Het is de bedoeling op basis daarvan voor al die Rodenaren een oplossing te zoeken.

Zonder enige twijfel een nobel voornemen. Alleen is het jammer dat die stap pas werd gezet nadat het probleem in juli uitgebreid op het VTM- en RTBF-journaal aan bod kwam.' In Rode is de kwestie Boulengier zeker geen alleenstaand geval. Mede onder impuls van de Centrumraad van het plaatselijke dienstencentrum De Boomgaard toert een groep rolstoelgebruikers en andere zwakke weggebruikers nu al drie jaar 'Op Wieltjes' door de dorpskern om de problematische verkeerssituaties in kaart te brengen. Rolstoelgebruiker Marcel Mosselmans: 'Slechts een handvol van de problematische

FOTO: PASCAL VIGNERON

Roland Boulengier en zijn vrouw Jeanine

verkeerssituaties die we hebben gesignaleerd, zijn sindsdien aangepakt. Is de Franstalige meerderheid begaan met de noden van de gewone mensen, of veeleer met haar centen? Het initiatief werd elders in de Zennevallei alleszins erg gesmaakt. Ook daar hebben personen met een handicap toegankelijkheidsproblemen. 'Op Wieltjes' vond daarom dit jaar niet alleen in Rode, maar in een groot deel van de Zennevallei plaats.'

Mensen met een handicap willen ook wel eens de deur uit, maar stoten nog al te vaak op hoge drempels. Zo kunnen rolstoelgebruikers in Sint-Genesius-Rode en Linkebeek voorlopig nog altijd niet hun eigen gemeentehuis in. Gelukkig liggen er plannen op tafel om dit te veranderen. En het is 'van moeten', want de situatie druist in tegen de nieuwe federale anti-discriminatiewetgeving die gelijke rechten afdwingbaar maakt.

Vraaggestuurde zorg

Voor de organisatie van zorg is het belangrijk uit te gaan van de specifieke zorgvraag van elke persoon. Hoe wil deze man, deze vrouw, dit kind met die specifieke handicap zelf graag leven? Wat verlangen ze? Wat wil de familie? De 100 miljoen euro bijkomende middelen die de Vlaamse overheid de komende vijf jaar voor de gehandicaptenzorg vrijmaakt, moeten komaf maken met de lange wachtlijsten voor

VOOR MEER INFORMATIE (TELKENS TIJDENS KANTOORUREN, BEHALVE INDIEN ANDERS VERMELD)

- Handicap & informatie: tel. 02-463 58 58 (ma, di, woe, vrij 9.00-12.30; do 14.00-17.00)
- Provinciale afdeling Vlaams Fonds: tel. 016-31 12 11
- Centrale Wachtlijst (Annemie Balcaen): tel. 016-26 73 06
- Provincie Vlaams-Brabant - voor algemene info over gehandicapten en de 'Week van de gehandicapte' (An Gaublomme): tel. 016-26 73 08

bepaalde zorgen waar duizenden gehandicapten voortdurend mee worden geconfronteerd, en wel op een vraaggestuurde manier. De gehandicapte of zijn familie zullen voortaan zelf kunnen kiezen hoe ze de zorg willen organiseren. Er zijn daarom niet alleen bijkomende middelen voorzien voor residentiële opvangplaatsen, maar ook voor zelfstandig wonen, dagopvang, ambulante dienstverlening en het persoonlijk assistentie budget (PAB). Het PAB is een financiële enveloppe - tussen 7.437 en 34.700 euro - waarmee gehandicapten de zorg die ze wensen zelf kunnen financieren. Vlaams-Brabant en Antwerpen krijgen meer van die 100 miljoen euro dan andere provincies. Dat is nodig om de fikse achterstand die daar bestaat bij te benen. In de rand rond Brussel zijn er bijvoorbeeld weinig of geen door het Vlaams Fonds gesubsidieerde projecten voor zelfstandig wonen.

Persoonlijke assistentie

Rolstoelgebruiker Dirk Gryseels (44) heeft gekozen voor een persoonlijk assistentiebudget waarmee hij een persoonlijke assistente kan betalen. 'Rita helpt me in en uit de rolstoel, doet het huishouden en is mijn chauffeur. In het begin was het wennen. Ik wist niet hoe ik dat allemaal moest beredderen - op het vlak van sociale bijdragen bijvoorbeeld. Maar uiteindelijk is het allemaal goed meegevallen. Het systeem geeft je niet alleen financieel meer armslag, maar ook een gevoel van vrijheid: ik beslis zelf waar, wanneer en hoe ik wil geholpen worden. Alleen is het jammer dat er op de lijst voor het PAB-budget nog altijd 1.500 wachtenden staan.' In Vlaanderen zijn meer dan 4.700 mensen met een handicap op zoek naar een plaats in een aangepaste woonvoorziening. Door het grote tekort aan geschikte woonvoorzieningen leven 942 personen met een handicap noodgedwongen in een rusthuis en 1.100 verblijven in psychiatrische instellingen. Dirk Gryseels heeft qua onderkomen gelukkig niet te klagen. Hij woont in een serviceflat op de campus van het Beerselse rust- en verzorgingstehuis De Ceder. Indien nodig kan hij een beroep doen op de personeelsleden van het rusthuis. Maar in veel andere gevallen schreeuwt de woonsituatie van gehandicapten om een snelle oplossing.

De gehandicapte of zijn familie zullen voortaan zelf kunnen kiezen hoe ze de zorg willen organiseren

Meer residentiële voorzieningen

Het grootste deel van de bijkomende financiële middelen die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt, gaat naar de residentiële voorzieningen en daar willen de bestaande initiatieven graag aan meewerken. 'Op het terrein voel je pas echt hoe groot de noden zijn', zegt Pat Hamelrijk van De Okkernoot in Vollezele, waar voornamelijk mentaal gehandicapte autistische jongeren en volwassenen worden opgevangen - zowel residentieel als voor korte opvang in de weekends of tijdens vakanties. 'Wekelijks krijgen wij hier wel een nieuwe vraag voor langdurige opvang. De thuisopvang van een autistisch kind is immers een aartsmoeilijke opdracht, vooral als er in het gezin meerdere kinderen zijn. Uiteraard zijn we blij dat de overheid het probleem van de wachtlijsten aanpakt. Wij willen daar graag aan meewerken en doen een aanvraag voor 20 bijkomende residentiële plaatsen.'

FOTO: PASCAL VINCENON

Pat Hamelrijk

De overheid wil maximaal inspelen op de individuele noden en wensen van elke persoon met een handicap. Daarom buigt een provinciale evaluatiecommissie van het Vlaams Fonds zich over elk dossier. Wie dat wil, kan bijvoorbeeld zijn gehandicapt kind met de nodige begeleiding naar de plaatselijke school laten brengen. Voor de financiering hiervan kunnen de ouders een PAB aanvragen bij het Vlaams Fonds, waarmee ze assistentie op school kunnen organiseren. Het is ook mogelijk hulp in te schakelen vanuit een bestaande voorziening die dan een overeenkomst afsluit met de overheid om de personeelsleden ambulant in te zetten. De laatste jaren zetten voorzieningen voor gehandicapten steeds vaker medewerkers buiten de muren in. Voor het indienen van hun dossier bij de provinciale commissie kunnen ouders zich wenden tot een erkende multidisciplinaire dienst (bijvoorbeeld een CLB) die dan samen met hen voor de evaluatiecommissie een verslag opstelt waarin vermeld wordt naar welke begeleidingsformule de voorkeur van het gezin uitgaat.

Marleen Teugels

In het volgend nummer: psychiatrische thuiszorg

WIJ KUNNEN MEER DAN JIJ... MISSCHIEN WEL DENKT

2003 is het Europees Jaar van de Personen met een Handicap. Ter gelegenheid daarvan organiseert de provincie Vlaams-Brabant van 6 tot 10 oktober a.s. een themaweek onder het motto 'Wij kunnen meer dan jij... misschien wel denkt'.

Op het programma staan ondermeer drie themadagen rond 'Leren en werken' (di 7/10 in het Ubicenter, Philipssite 5, 3001 Heverlee), 'Nieuwe kijk op zorg' (woe 8/10 in GC De Zandloper, Kaasmarkt 75 in Wemmel) en 'Toegankelijkheid en mobiliteit' (do 9/10 in het universitair psychiatrisch centrum Sint-Jozef, Leuvensesteenweg in Kortenberg).

Op vrijdag 10/10 heeft de uitgebreide infobeurs 'De Woonhappening' plaats in het nieuwe provinciehuis (Provincieplein 1, 3010 Leuven).

De themaweek wordt geopend met een kunstroute doorheen de stad Leuven. Muzikaal beloven The Fundamentals (do 9/10 in CC Den Horinck, Noorderlaan 20 in Asse) en de toegankelijke fuif (vrij 10/10 in Semcom, Vliegheavenlaan 21 in Keerbergen) voor het nodige vuurwerk te zorgen.

Voor meer informatie kunt u surfen naar www.vlaamsbrabant.be/gehandicaptenzorg of contact opnemen met Ann Gaublonne (tel. 016-26 73 08 of e-mail gehandicapten@vl-brabant.be)

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Tanneja is dood

Ik ben geboren onder de rook van het vliegplein van Evere. Die rook mag letterlijk worden opgevat, want als die ouwe DC-3's en DC-4's hun motoren startten, of voor revisie in een van die plaatijzeren gebogen hangars werden getest, vlogen de dampen tot ver in onze gemeente. Maar wij vonden dat normaal, en het lawaai hoorde erbij, want dat was de vooruitgang. Verschillende van mijn vrienden hebben op deze rook en dit lawaai hun loopbaan gebouwd, en gingen naar de luchtmacht, of naar Sabena.

Sabena was een van de pijlers van de samenleving, onverwoestbaar, een norm, zo zeker als de Expo '58. Je zat bij Sabena voor het leven. Guy Vanhecke, mijn patrouilleleider bij de scouts, bracht het zelfs tot stafchef van de Luchtmacht. Ik las dat tijdens een van mijn zeldzame luchtreizen, ergens tussen Brussel en Moskou, en ik dacht terug aan het Evere van mijn jeugd, en aan het lawaai en de rook. En het deed mij plezier voor Guy, ook al heb ik hem nooit meer teruggezien.

Evere was een witloofdorp. Mijn tante Maria ('Tanneja') kweekte witloof onder alweer van die plaatijzeren spanten, maar die waren kleiner dan de hangars waar de DC's onder schuilden. De kweek van witloof was een ingewikkelde geschiedenis, die om mij onduidelijke redenen 's avonds en 's nachts werd uitgevoerd, in het licht van een lantaarn, en met boeren en boerinnen op hun knieën: het zag er allemaal bewerkelijk en ambachtelijk uit. Maar boer Speltinckx maakte met zijn witloof geschiedenis door kistjes te exporteren naar koning Farook van Egypte, die een groot liefhebber was van Evers lof. Ik heb op de kartonnen dozen de stempels voor Egypte zelf nog gezien. Wat wij niet wisten was dat de witloofboeren de mannen (en vrouwen) van de vooruitgang waren, want - zo las ik het later in de cahiers van de plaatselijke geschiedschrijver - Evere was oorspronkelijk bekend om zijn rapen, en de witloofkwekers werden lang als nieuwlichters beschouwd.

Ik moet mijn redenering niet langer op deze wijze voortzetten. Rapendorp wordt witloofdorp, witloofdorp wordt Brussel, witloofdorp wordt stortplaats, begraafplaats, residentie, en Tanneja is dood. Evere is Brussel, de rapen zijn weg, het witloof week uit naar Berg en Kampenhout, het vliegplein naar Zaventem. Is dit een natuurwet?

In haar onovertroffen studie over het ontstaan van de Vlaamse beweging in Brussel (*) schetst ULB-historica Eliane Gubin in een voetnoot de uitbreiding van de agglomeratie. In 1851 slokte Brussel een gedeelte van Sint-Joost-ten-Node op, in 1853 wat nu

nog de Leopoldswijk heet, in 1864 de (latere) Louizalaan, het Terkamerenbos en een deel van het Zoniënwoud: men zou dit de inlijving van een groene long kunnen noemen. In 1891 volgen gedeelten van Laken en van Molen-

beek, om de ontwikkeling mogelijk te maken van Brussel-Zeehaven. In 1925 en in 1931 volgt de annexatie van gedeelten van Jette, Wemmel, Strombeek: voor de Heizel-en Expo-functie.

In 1948 volgt de annexatie, niet langer aan Brussel-stad, maar aan de agglomeratie, van de gemeenten Ganshoren, Sint-Agatha-Berchem, en Evere. En op dat moment werd ik opnieuw Brusselaar: opnieuw, want tijdens de oorlog hadden de Duitsers deze gemeenten in hun Gröss-Brüssel opgenomen, een beslissing die in 1944 - even - ongedaan werd gemaakt. Maar ik was enkele jaren geen stedeling.

En sindsdien bleef alles wat het was. En we hebben nu Brussel en Vlaanderen, de taalgrens en de grondwet, en de rand heeft een eigen identiteit.

Maar de band blijft. Functies verschuiven, en blijven verschuiven. Ik zie geen tegenstelling tussen Brussel en de rand. Morfologisch gaat het om hetzelfde gebied, politiek en administratief niet. Beide zijn partners, maar niemand is de sterkste. Vanuit Zaventem loeien uit de motoren een zo gelijk mogelijk aantal decibels over stad en rand. Zo zou het moeten zijn.

Guido Fonteyn

Eliane Gubin. Bruxelles au XIXe siècle: Berceau d'un Flamingantrisme démocratique. Pro Civitate. 1977.

Voortaan wordt Zonder Omwegen beurte- lings geschreven door Brigitte Raskin en Guido Fonteyn. Guido Fonteyn is redacteur bij de krant De Standaard, waarin hij regelmatig bijdragen levert over Wallonië.

van huizen en tuinen

FOTO: S. PASCAL VIGNERON

Villa Urvater in Sint-Genesius-Rode bedreigd

Eind juli luidde de nu 82-jarige architect de noodklok omdat de villa Urvater in Sint-Genesius-Rode, die hij zelf als een mijlpaal in zijn oeuvre beschouwt, met afbraak wordt bedreigd. De villa werd in 1959 gebouwd om plaats te bieden aan de kunstcollectie van de rijke Antwerpse diamantair Urvater met schilderijen van vooral Magritte, Delvaux, Matta en Ernst. 'Het is een somptueuze villa, erg luxueus, met boven een groot appartement en beneden een galerie waar plaats is om 500 schilderijen te hangen', zegt Jacqumain zelf.

Afbraak geweigerd

Toen Urvater twee jaar later naar Parijs verhuisde, verkocht hij de villa. Veertig jaar lang was het de residentie van de Zaïrese ambassadeur. Sinds enkele jaren staat het gebouw leeg. De nieuwe eigenaar, de Brusselse projectontwikkelaar Percipi, wil het 2 hectaren grote park in een residentiële buurt in twee of drie loten verdelen om er villa's op te bouwen. Het schepencollege van Sint-Genesius-Rode heeft de afbraak weliswaar geweigerd, maar de eigenaar kan in beroep gaan bij de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant. Wellicht zal Vlaams minister van Ruimtelijke Ordening Van Mechelen de knoop uiteindelijk moeten doorhakken. Jacqumain is een van de belangrijkste naoorlogse architecten van ons land die onder meer het restaurant, de studentenkamers en de rechtenfaculteit van Sart-Tilman in Luik, de Centrale Bibliotheek en het Plein der Wetenschappen in Louvain-la-Neuve en (samen met Renaat Braem) het Glaverbelgebouw in Bosvoorde bouwde. Met zijn

'Dagobert was een beroemde vorst die, zoals vele andere in het tijdperk der Pepiniden, de manie om baas te spelen aan de klerken overliet om zichzelf over te geven aan de liefvalligheid der dingen', schreef de architect André Jacqumain in zijn bijdrage aan 'Bouwen in België 1945-1970'. Architectuur, zo vindt Jacqumain, moet mooie dingen maken. 'Wij die België bewonen zijn verliefd op de dingen der aarde.'

bureau 'Atelier d'Architecture de Genval' was hij de voorbije twintig jaar betrokken bij een aantal groot-

'De villa Urvater behoort tot de absolute toppunten van ons patrimonium'

schalige bouwwerken in Brussel, zoals het Markiesgebouw naast de St-Michielskathedraal waar een deel van de Vlaamse Administratie is ondergebracht, het Wilcherscomplex en de Stephanie Area aan de Louisalaan, de Noord Building van de Vlaamse regering in de Noordwijk en uiteraard de nieuwe gebouwen van het Europees Parlement.

Daad van vandalisme

De museumwoning Urvater is een van

de merkwaardigste gebouwen van Jacqumain. Architectuurcriticus Geert Bekaert is van oordeel dat het koste wat het kost behouden moet blijven, want het behoort tot de absolute toppunten van ons patrimonium. Het Sint-Lukasarchief schrijft in een bezwaarschrift aan de gemeente dat het gebouw 'een uniek werk is, het meest eigenzinnige uit een oeuvre dat als geen ander representatief is voor de beste hedendaagse architectuur van zijn generatie'. Een afbraak is 'een daad van vandalisme op de hedendaagse architectuur in Vlaanderen'. Ook de dienst Monumenten en Landschappen van de Vlaamse Gemeenschap heeft aan de gemeente laten weten dat de sloop een verlies zou betekenen voor het Vlaams cultuurbezit en heeft er in een advies voor gepleit om de woning te beschermen. Vlaams minister van Cultuur Van Grembergen heeft dat advies verrassend genoeg naast zich neergelegd. 'Het beschikt niet over voldoende intrinsieke waarde om te worden beschermd als monument', zo heeft hij in een brief aan de projectontwikkelaar laten weten. Een aankoop is al helemaal uitgesloten gezien de hoge geldwaarde van huis en grond. De projectontwikkelaar lijkt alleszins vastbesloten om verder te gaan met de geplande sloop. 'De villa is volledig opgebruikt', zo zegt hij in een interview met een Vlaamse krant. 'Het is een langwerpig gebouw met kleine kamertjes, aan één kant zonder ramen, het voelt er onaangenaam aan, je kan er niet in leven. Vind daar maar eens een bestemming voor.'

Paul Geerts

Dilbeek was ooit pajots platteland, maar veranderde van landelijk in randelijk, van dorps in halfstedelijk - de aantrekkelijke en verraderlijke metamorfose in de schaduw van de hoofdstad. Het gemeentehuis is er een kas-teel waarvan het park gekrompen is tot een plantsoen. In dat minimale groen staan vier oude, geklasseerde bomen, een trio rode beuken en een alleenstaande linde. Zo gelijkt de kern van de gemeente op haar hele ter-rein: goed behuisd en begrensd begroeid, met hier en daar wat instandgehouden natuur.

De gezegende Taborberg in Dilbeek

Willy Paessens is Brusselaar van afkomst, wat goed te horen is aan zijn accent, en hij is Dilbekenaar van woonplaats, wat goed te zien is aan zijn terreinkennis. Hij neemt ons - u, ik en de fotograaf - mee naar de Taborberg, centraal in een uithoek Dilbeek, het apart gelegen stukje van de gemeente aan de Brusselse kant van de Ring.

Œuvre de réconfort et de grand air

De berg is een glooiend bos van zes hectaren dat achter een home voor gehandicapten ligt en eigendom is van de christelijke mutualiteit die het home beheert. Onlangs, in april 2003, heeft Natuurpunt zich via een huurovereenkomst over de Taborberg ontfermd en heeft Willy Paessens zich letterlijk een weg door het wilde bos gebaad. Sindsdien kent hij de berg en zijn bos als zijn broekzak.

De geschiedenis van de berg is Paessens intussen ook vertrouwd, al wil hij daarin nog veel uitspitten. Dat kan gebeuren in de breedte - de omgeving van de berg, vroeger landbouwgebied vol aardbeienbedden en nu woongebied vol villa's die met elkaar contrasteren en soms vloeken. Het kan ook gebeuren in de diepte - de historische ondergrond van de berg, vroeger gewoon De Bergen en vanaf het begin van de twintigste eeuw Le Mont Thabor, naar de berg bij Nazaret die in het Nieuwe Testament 'de berg der verheerlijking' van Jezus wordt en de gezegende berg waarop apostel Petrus drie tenten wilde opslaan.

De Dilbeekse berg kreeg zijn bijbelse naam van pastoor Vetsuypens van Sint-Jans-Molenbeek, dé pastoor daar, zestig jaar lang, van voor tot lang na de Eerste Wereldoorlog. Arthur Vetsuypens was pajot van afkomst, waarvan de liefde voor zijn streek getuigde, en hij werd Brusselaar van woonplaats, waarvan zijn verfransing getuigde. Die was onvermijdelijk in zijn levenstijd (1869-1958) en in de kringen waarin hij zich bewoog, onder meer als huisleraar in een adellijke familie. Thuis onder rijke mensen, verbleef de pastoor soms in de grote villa die in Dilbeek op De Bergen stond, waar hij rust en verse levensmoed vond. Bij het begin van de Eerste Wereldoorlog werd de villa beschadigd en kwam ze leeg te staan, waarop Vetsuypens zich erover ontfermde en er al tijdens de oorlog behalve een nieuwe naam een nieuwe bestemming aan gaf: de opvang in open lucht van tuberculeuze stadskinderen. Vetsuypens verzamelde geld voor wat hij 'L'Œuvre du Mont Thabor' doopte, openlucht-kuren, 'une œuvre patriotique et nationale de réconfort et

In de villa op de Taborberg werden tuberculeuze stadskinderen opgevangen.

de grand air pour les enfants débilités et devenus pré-tuberculeux par suite des privations de la guerre'. Het ging om een sterk door het aartsbisdom Mechelen, de adel en de franskiljonse bourgeoisie gesteund initiatief, meer paternalistisch dan sociaal, maar dat doet volgens Willy Paessens geen afbreuk aan de verdienste van Arthur Vetsuypens, die kan gezien worden als de stichter van wat jarenlang een weldaad voor kinderen was, de fameuze 'colonies de vacances'. Na de oorlog maakte de kinderopvang op de Taborberg school en werden soortgelijke centra opgericht in heel het land en vooral aan zee. De gang van zaken kwam er in handen van diverse soorten religieuzen, in Dilbeek van de zusters Dominicanessen. De villa op de Taborberg werd hun klooster en het centrale gebouw van een complex waarin

en waarrond jongens van 6 tot 12 jaar zich kwamen uitleven. Albert Vetsuypens bleef de aalmoezenier en zo iets als de patroon van zijn gezegend werk, dat hij op de berg en in het bos naast zijn Sint-Jans-Molenbeek zag groeien en bloeien.

Natuurpunt Dilbeek

Op het eind van de Tweede Wereldoorlog werden de beukenbomen in het Taborbos gekapt, hout voor de wederopbouw van het land en kleinhout als brandstof voor de plaatselijke bevolking. De vakantiekolonies gingen geleidelijk aan over in de handen van de mutualiteiten, ook - uit de handen van zijn adellijke weldoeners - de vzw Le Mont Thabor. In de jaren vijftig verdwenen op de berg de zusters Dominicanessen van het toneel en in de jaren zestig ook de tuberculeuze jongetjes. De villa en het hele complex raakten in onbruik en in verval, terwijl aan de voet van de berg het Michielsheem voor volwassen gehandicapten werd uitgebouwd. In de jaren negentig werden de gebouwen op de berg afgebroken, maar personeelsleden van het Michielsheem bewaarden foto's van een zomerse barbecue tussen de ruïnes op de berg, op de plaats waar ooit de ommuurde speelkoer van de ziekelijke jongens lag. Daar werden ook ooit opnames voor het tv-jeugdfeuilleton 'Merlina' gemaakt en het wordt voor Willy Paessens aandachtig toekijken wanneer dit najaar 2003, bij gelegenheid van 50 jaar Vlaamse televisie, oude programma's worden opgerakeld. 'Hier', wijst hij om zich heen ergens onderweg op de berg, 'hier was die speelkoer, en daar ongeveer stond de villa.' Intussen zijn ook de ruïnes helemaal verdwenen, op een grotachtig kapelletje na waarin de nonnen waarschijnlijk Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes hebben vereerd.

Aan de begroeiing rondom dat ex-kapelletje zien kenners dat het hier vroeger eerder een park dan een bos was. Wij, leken, zien overall wildgroei, puur natuur, hoogtes en laagtes, bomen allerlei, donkere plassen water en een doorzichtig beekje dat een grillige bedding bergafwaarts volgt. Tussen de stenen in die bedding ligt een brok arduin met enkele letters van een familienaam erop, misschien ook een laatste ruïne, of een restje zerk voor het jongetje met vakantie dat zichzelf begroef toen zijn zelf gegraven tunnel instortte. Een eind van de vroegere villa en haar park vandaan lijken we plots in het Zoniënwoud te staan, tussen een tiental beukenbomen die op het eind van de Tweede Wereldoorlog niet werden gekapt.

Aan het reliëf op de berg en in het bos kunnen kenners nog zien dat hier vroeger steengroeven werden uitgebaat en karrenpaden uitgesleten. Wij zien alleen steile berm en diepe ravijnen. Ooit waren dit notabene de groeven waaruit de zandkalksteen voor onder meer het stadhuis van Leuven werd gehaald, informatie die mij met hetzelfde ontzag in de diepte van het ravijn doet kijken als waarmee ik altijd opkijk naar het oude en fraaie gebouw. De propaganda voor het werk van Le Mont Thabor beschrijft het natuurgebied dat we bezoeken als 'un paradis de verdure et de fleurs'. Een brochure van Natuurpunt.Dilbeek heeft het over een zanderige hoogvlakte en ravijnen met 'verschillende microklimaten die te danken zijn aan het

De Taborberg vandaag, met in de verte onder meer het Brusselse Justitiepaleis.

belemmeren van de overheersende ZW tot NW winden'. Willy Paessens wandelt met ons door een wild bosgebied dat hoefijzervormig rond een alsnog ontoegankelijk gedeelte van de Taborberg ligt, een centrale hoogte die een blanco vlek is op de stafkaarten van Dilbeek. Er valt inderdaad nog veel te ontdekken op de Taborberg en Natuurpunt moet er zijn eerste winter nog beleven.

Ook rustpunt

Of Natuurpunt er in de loop van de volgende jaren in slaagt de Taborberg van natuurgebied tot natuurreservaat te promoveren, wijst de toekomst uit. De inzet van Natuurpunt. Dilbeek is terzake alvast honderd procent, dit in overleg met het Michielsheem. Binnen afzienbare tijd breidt dat zich uit met (of wordt het vervangen door) een nieuw, moderner en functioneler gebouw aan de andere kant van de berg, op het terrein dat op de propagandafoto's voor het werk van Vetsuypens 'le grenier du Mont Thabor' heette, landbouwgrond die volgens hem een hooizolder en graanschuur was. Het was overigens de directeur van het Michielsheem, Gerd Demandt, die Willy Paessens aansprak over de Taborberg - zeg maar: de woestenij die zich gevaarlijk uitstreckte achter het huidige home -, waarna het tot de huurovereenkomst tussen de christelijke mutualiteit en de Vlaamse organisatie voor milieubescherming kwam. Doel van die samenwerking tussen Natuurpunt en het Michielsheem is niet alleen 'het veiligstellen van een uniek stukje bron- en bosgebied aan de rand van de grootstad', maar ook 'het toegankelijk maken van natuur en natuurbeleving' voor de mentaal en meestal ook fysiek gehandicapte mannen en vrouwen in het home. De toekomstdromen van Demandt en Paessens zijn dan ook natuurpunten (dan in de betekenis van natuurplaatsen) en een wandelpad, een paardenweide en een ruitersweg, waarop gehandicapten zich goed zullen voelen en gemakkelijk zullen bewegen. Als die dan onderweg valide mensen zullen tegenkomen en Dilbenaars die een luchtje komen scheppen, zal dat mooi zijn en helemaal als vanouds: de Taborberg als natuur- en rustpunt aan de rand van de stad, voor ziekelijken, stedelingen en pajotters.

Brigitte Raskin

Met dank aan Willy Paessens, die me gidste en zijn brochure 'De Taborberg, een toekomstig natuurreservaat?' bezorgde. Op 19 oktober 2003 gaat 'Dilbeek op wandel' en begeleidt Natuurpunt.Dilbeek vanaf 13u30 tot 16u30 wandelingen van één uur op de Taborberg. Voorlopig is die nog niet toegankelijk voor kinderwagens en rolstoelen.

FOTO'S: PASCAL VIGNERON

De vruchten van een natuurlijk evenwicht

Op het Torenhof zijn momenteel verbouwingen aan de gang en daarom wordt dit jaar geen opendeurdag gehouden. Ann vindt dat wel jammer, want tijdens de opendeurdag van vorig jaar kwamen maar liefst 2.000 mensen opdagen. Uit de rondleiding die ik krijg, blijkt dat ze op het Torenhof gewend zijn de niet zo eenvoudige achtergrond van de milieuvriendelijke teelt aan leken duidelijk te maken.

Rode spin contra roofmijt

'Ik noem dit de politie', zegt Ann, als ze me heeft verteld hoe de rode spin, een met het blote oog nauwelijks waarneembaar schadelijk insect op de appel, niet met een gif maar met een ander insect, de roofmijt, bestreden wordt. Is er veel rode spin, dan vermenigvuldigen de roofmijten zich om korte metten met de plaag te maken. Maar een fruitteler moet wel moeite doen om dit natuurlijke evenwicht tot stand te brengen. Hij haalt takken met roofmijten bij een andere teler, hangt die in zijn eigen bomen en na twee jaar zijn de roofmijten definitief geïnstalleerd om in actie te komen als het nodig is. Vroeger was dit de natuurlijke gang van zaken, maar door het toenemende gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen werden zowel de schadelijke als de nuttige diertjes gedood, zodat het evenwicht werd verstoord. Ann, die afstudeerde als industrieel ingenieur maar daarna tien jaar op een onderzoeksstation voor de fruittelt werkte, benadrukt echter dat je het de fruittelers niet echt kwalijk kunt

Het Torenhof in Brussegem is een milieuvriendelijke fruitkwekerij. Vader André De Ryck en zijn dochter Ann zijn overtuigde pleitbezorgers van de geïntegreerde fruittelt zonder chemische bestrijdingsmiddelen. Dat levert niet alleen smakelijke vruchten op, maar houdt ook de bodem gezond voor een nieuwe generatie fruitkwekers.

nemen dat ze zo te werk gingen. 'De bedrijven werden groter, moesten zelfs groter worden om renderend te zijn en kregen te maken met de overheersing van bepaalde parasieten. In uw moestuin gebeurt dat niet, want daar staan alle mogelijke gewassen bij elkaar, elk met hun eigen parasieten, die dan weer voor het noodzakelijke evenwicht zorgen.'

Veeleisende afnemers

Een bedrijf als het Torenhof probeert die natuurlijke situatie dus opnieuw te herstellen. 'De afnemers eisen dat trouwens ook steeds vaker', legt André De Ryck uit. Je hebt verschillende trappen van milieuvriendelijke of 'geïntegreerde fruittelt', zoals die eigenlijk wordt genoemd, omdat men een aantal technieken integreert. Er is het label van de Geïntegreerde Productie van Pitfruit, het label van Fruitnet en tenslotte ook het label van Europ-Gap. Dat laatste

staat echt voor topklasse en wordt door bepaalde grootwinkelbedrijven zonder meer geëist. De milieuvriendelijke fruittelers hebben het dus niet onder de markt, maar op het Torenhof scheidt dat geen nervositeit, want de geïntegreerde fruittelt wordt daar al lang toegepast. 'Mijn vader had al vroeg bekeken dat gemengde landbouw op 20 ha niet meer lonend zou zijn en daarom begon hij op een milieuvriendelijke manier appels en peren te kweken', vertelt André. 'Wij zijn daarmee blijven doorgaan.'

Grote variëteit

Het Torenhof is een mooie, gesloten hoeve die dateert uit 1743. Naast het woongedeelte is er een grote winkel. Voor het bewaren, de koeling en de verwerking van de vruchten werd onlangs een gigantische loods gebouwd. De appels en peren worden er bewaard bij een temperatuur van circa 1°C, omdat ze dan minder ademen en langzamer rijpen. Binnenkort komt de nieuwe oogst binnen met een grote variëteit aan soorten. Naast de alom bekende Jonagold- en Boskoop-appel, vind je op het Torenhof ook minder bekende soorten zoals Delbard Estivale of Alkmene. In de winkel wordt trouwens een heel gamma fruit en groenten verkocht, allemaal afkomstig uit de milieuvriendelijke teelt. **GVS**

Torenhof, Brussegemkerkstraat 1, 1785 Brussegem, tel. 02-461 34 20.

Open van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 18.30, zaterdag van 8.30 tot 18.00.

Een gids die je tussen de mensen brengt

Sonja De Smedt uit Grimbergen is niet zomaar een gids. Ze is een spraakwaterval die bovendien ook nog zingt, musiceert en acteert. Haar veelzijdigheid blijkt uit de vele thema's die ze tijdens het gidsen aansnijdt, gaande van Brusselse chocolade, gastronomie, jazz, art deco tot graffiti en liefdadigheid. Haar handelsmerk is de combinatie van het multiculturele met het gastronomische Brussel.

Sonja De Smedt werd opgenomen als muskietier in de Brusselse Sint-Michiels ridderorde, als blijk van waardering voor haar twintigjarige inzet als gids. In de wandelingen die ze organiseert staat het multiculturele Brussel centraal. 'Ik breng de deelnemers in contact met diverse wijken in de hoofdstad, zoals de zwarte wijk Matongé, genoemd naar een wijk in de Congolese hoofdstad. Tijdens de rondleiding proeven we bananenbier, praten we met mensen uit de buurt en maken we kennis met Congolese vrienden van mij die er een restaurant uitbaten. Er wordt van gedachten gewisseld over wederzijdse culturele verschillen, zoals de manier waarop zij en wij afscheid nemen van overleden vrienden en familieleden.'

Vrijheidswandeling

'In gastronomisch en multicultureel Brussel worden ook Turkse en Marokkaanse wijken bezocht. Tijdens die wandeling drinken we Marokkaanse thee en eten we Turkse hapjes. Het is een gelegenheid om de gebruiken en leefgewoonten van verschillende nationaliteiten ter sprake te brengen en de islam en het christendom aan elkaar te toetsen. Het is een veel grotere uitdaging naar gelijkenissen te zoeken, dan alleen op verschillen te wijzen.' Naast de islamitische wandeling heeft Sonja De Smedt ook een joodse wandeling uitgestippeld, waarbij de deelnemers de kans geboden krijgen de joodse hoofdsynagoge te bezoeken, net als het joods kerkhof in Ukkel en het joods museum. Met de Grimbergse gids kun je in

Brussel ook een vrijheidswandeling maken, die werd opgezet in het kader van het project 'vrijheid' van het Willemsfonds, waarbij ze zich liet leiden door de universele verklaring van de rechten van de mens. 'In het rijke culturele erfgoed van Brussel vind je veel aanknopingspunten die je aan het denken zetten over de invulling van het begrip

lange baard. Tijdens de rondleiding krijgen de deelnemers typische hapjes en drankjes voorgeschoteld, niet alleen van vreemde origine, maar ook van eigen bodem. Vilvoorde heeft op gastronomisch vlak heel wat te bieden, denk maar aan de plaatselijke Elixir, de typische pralines (paardenkopjes) en de restaurants waar paardensteak

Sonja De Smedt

vrijheid door de eeuwen heen', zegt ze ter verduidelijking van dit initiatief.

Op café in Vilvoorde

Met Sonja De Smedt kun je niet alleen op verkenningstocht door Brussel, ze begeleidt je met evenveel enthousiasme door gastronomisch en multicultureel Vilvoorde, een project dat werd opgezet in samenspraak met de culturele dienst van de stad. 'In Vilvoorde woont een grote Spaanse gemeenschap waarvan de mensen afkomstig zijn uit de regio Penarroya- Pueblonuevo en die hier hun Andalusische cultuur blijven koesteren. Daarnaast is er een Marokkaanse buurt en er wonen ook veel Sikhs, die afkomstig zijn uit India; de mannen herken je aan hun tulband en

wordt geserveerd. Tijdens de rondleiding lopen we ook binnen in volkscafés en bekijken we enkele architectonische pareltjes, zoals een zaal in art nouveau stijl in een school die inmiddels is gesloten.'

Sonja De Smedt heeft zin voor detail en bereidt zich grondig voor op ieder nieuw project. Haar studies geschiedenis en filosofie komen daarbij goed van pas. Uit alles blijkt de passie voor haar vak, en die is bij veel gidsen helaas soms ver zoek.

Gerard Hautekeur

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met vzw Polymnia, Sonja De Smedt, Mierendonkstraat 10, 1850 Grimbergen, tel. 02-269 82 92

A guide who takes you among the people

Sonja De Smedt from Grimbergen is not just another tourist guide. She's a fountain of eloquence who also sings, plays various musical instruments and acts. Her versatility is obvious from the bewildering variety of subjects that she tackles during her guided tours - from Brussels chocolate, cuisine, jazz and Art Deco to graffiti and charity work. Her hallmark is the way she combines an interest in the multicultural and the gastronomic Brussels. But Sonja will not only take you on a voyage of discovery through Brussels, she'll bring the same enthusiasm to helping you discover the gastronomic and multicultural delights of Vilvoorde as well.

DE AANSLAG OP HERTOG JAN IV VAN BRABANT

OP 80-JARIGE LEEFTIJD DRAAGT JOHANNA VAN BRABANT DE HEERSCHAPPIJ OVER HAAR LAND OVER AAN HAAR NICHT MARGARETA VAN MALE, DIE GEHUWD IS MET FILIPS DE STOUTE VAN BOURGONDIE.

HUN OUDSTE ZOON, JAN ZONDER VREES, WORDT HERTOG VAN BOURGONDIE EN GRAAF VAN VLAANDEREN; DE JONGSTE ZOON, ANTOON, WORDT HERTOG VAN BRABANT EN LIMBURG. ANTOON HUWT JOHANNA VAN ST. POL EN ZIJ KRIJGEN OP HUN BEURT TWEE ZONEN: JAN EN FILIPS.

IN 1418 WORDT ER EEN NOGAL OMSTREDENIJ HUWELIJK GESLOTEN TUSSEN DE 15-JARIGE JAN, INMIDDELS JAN IV, HERTOG VAN BRABANT EN DE 16-JARIGE JACOBA VAN BEIEN, GRAVIN VAN HENEGOUWEN, HOLLAND EN ZEELAND.

DE PAUS VERLEENT AANVANKELIJK DISPENSATIE VOOR DIT HUWELIJK. JAN EN JACOBA ZIJN NEEF EN NICHT, MAAR TREKT DIE METEEN WEER IN ONDER DRUK VAN DE DUITSE KEIZER.

JACOBA IS ONDANKS HAAR JEUGDIGE LEEFTIJD AL WEDUWE VAN DE FRANSE KROONPRINS.

ZIJ DOET ER ALLES AAN OM DE ORDE TE HANDHAVEN IN HAAR GEBIEDEN.

HET JONGE PAAR BRENGT DE WITTEBROODSWEKEN ZELFS DOOR IN EEN LEGERTENT VOOR DE POKTEN VAN HET OPSTANDIGE DORDRECHT.

DE STAD KAN INGENOMEN SNEL OP VAN DE ECHTER NIET WORDEN EN JAN GEEFT DE STRIJD TOT GROOT ONGENOEGEN VAN DE ONSTUIMIGE JACOBA.

NA HUN TERUGKEER NEEMT DE ONENIGHEID TUSSEN BEIDEN ALMAAR TOE. JACOBA VOELT ZICH VERKE VAN GELUKKIG AAN HET BRABANTSE HOF EN VERHUIST UITREINDELIJK NAAR HENEGOUWEN.

JAN VOERT EEN LAMENTABEL BELEID. HIJ SMIJT MET GELD EN OM DE SCHATKIEST TE VULLEN, VERPANDT HIJ STUKKEN VAN HET GRONDGEBIED ZONDER OVERLEG MET JACOBA.

OP 6 OKTOBER 1426 TIJDENS EEN JACHTPARTIJ IN HET ZONNENWOUD RICHT EEN VAN DE DEELNEMERS ZIJN BOOG OP DE HERTOG. DE AANSLAG KAN OP HET NIPPERTJE WORDEN VERIJDELD.

DE DADER ENE JEAN LE CHEVALIER WEIGERT HALSSTARRIG TE ZEGGEN IN WIENS OPDRACHT HIJ HANDELDE. PAS NA FOLTERING LAAT HIJ DE NAAM VAN JACOBA LOS.

DE HERTOG LAAT LE CHEVALIER OPSLUITEN IN DE STEENPOEKST MAAR OVERWEEFT OM HEM GRATIE TE VERLENEN. JAN STEKKT ECHTER PLOTS ZONDER HET GENADEVERZOEK ONDERTSKEND TE HEBBEN.

DE BROER VAN JAN, FILIPS VAN SINT POL, WORDT DE NIEUWE HERTOG VAN BRABANT. HIJ WIL METEEN EEN KORDATE INDRUK WEKEN EN LAAT LE CHEVALIER ALSNOG VIERENDELEN.

ZIJN HOOFD WORDT OP DE LEUVENSE PEEKST IN BRUSSEL GESPIEST EN DE LEDEMATEN LAAT FILIPS OVERBRENGEN NAAR DE VIER VOORNAAMSTE STEDEN VAN HET HERTOGDOM.

JACOBA VERKLAART HAAR HUWELIJK MET JAN IV ONGELDIG EN REIST NAAR ENGELAND. EEN JAAR LATER TROUWT ZE MET ENE HUMPFREY, DE JONGSTE BROER VAN DE ENGELSE KONING. HUMPFREY GAAT ER NA EEN TIJDJE VANDOOER MET 1 VAN JACOBA'S HOFDAMES. FILIPS DE GOEDE LAAT JACOBA VERVOLGENS OPSLUITEN IN HET GENTSE GRAVENSTEEN. ZE SLAGT ERIN TE ONTSNAPPEN EN TREEDT VOOR DE VIERDE KEER IN HET HUWELIJK MET EEN ZEEUWS EDELMAN.

‘I’m on my way to the krantenwinkel’

Zij volgde bij hem Nederlandse les toen Cupido zijn pijlen afschoot. Nu wonen de Finse Anne Vanhalakka (42) en Hugo De Boeck (55) samen in Wezembeek-Oppem. De communicatie verloopt beurtelings in het Engels of Nederlands, maar vaak ook in een amusante mengmoes van die twee talen.

Met Nederlandse les is Anne Vanhalakka (Fins voor ‘oude bergbraambes’) ondertussen gestopt. Dat houdt in dat ze geen cursus meer volgt, maar ze is wel permanent op eigen houtje bezig om het Nederlands onder de knie te krijgen. ‘Ik zou Fins willen spreken zoals Anne Nederlands’, zegt Hugo De Boeck bewonderend. ‘Het lag absoluut niet voor de hand dat ze Nederlands ging leren. Als je je in Groot-Brittannië vestigt is het duidelijk, dan leer je Engels. In België daarentegen moet je een keuze maken, want twee talen tegelijk leren, daar geloof ik niet in.’

Met behulp van de kinderkrant

Het eerste jaar dat ze in België verbleef, concentreerde de laborante bij de Europese Commissie zich op het Frans. ‘Die taal was heel moeilijk voor mij, zo anders’, bekent ze. ‘Frans heb ik nodig voor mijn werk, Nederlands niet. Maar toen ik in Wezembeek-Oppem kwam wonen, zag ik een advertentie voor de taallessen in gemeenschapscentrum De Kam. Een extra taal leren beschouwde ik als een uitdaging en omdat het avondlessen waren, was het in mijn ogen een soort hobby om er naar toe te gaan.’

De reacties van de mensen in haar directe omgeving waren bijzonder positief. ‘Mijn baas spreekt nu vaker Nederlands tegen mij en ook met Hugo babbel ik Nederlands, hoewel we toch vaak op het Engels terugvallen. Dikwijls gebruiken we een mengmoes van die beide talen. ‘I go to het gemeentehuis’ of ‘I’m on my way to the krantenwinkel’, zegt Hugo soms tegen mij

om mijn woordenschat groter te maken. Ik vind dat wel plezierig. Om de taal beter onder de knie te krijgen, kijk ik geregeld naar het tv-journaal en lees ik de krant. Eerst was dat mondjesmaat hoor; ik vulde bijvoorbeeld het kruiswoordraadsel in van de ‘kinderkrant’, lacht ze. ‘Als kinderen op die manier een taal leren, waarom volwassenen dan niet’, argumenteert de taalleraar met bruggensioen. ‘Het werkt duidelijk, want ze vraagt mij almaar minder naar de juiste betekenis van woorden. Dat is toch fantastisch voor iemand die amper vier jaar in België woont.’

‘Als je je in Groot-Brittannië vestigt, leer je uiteraard Engels, maar in België moet je een keuze maken. Twee talen tegelijk leren is niet zo evident’

En dat het Nederlands steeds spontaan in Anne opkomt, bewijzen sommige van haar reacties. ‘Laatst was ze haar sleutels vergeten en hoorde ik haar op de oprit tegen zichzelf herhalen: ‘godverdoeme, godverdoeme, godverdoeme’. Om maar te zwijgen over ‘jawatte zeg’ of ‘voilà sè’. Dat zijn van die stoplappen die wij dikwijls onbewust uitkramen, en die zijn gretig op-pikt. Zoiets gebeurt vanzelf als je gewoon met de mensen van hier omgaat.’

De kriebels van het dialect

Ons dialect bezorgt Anne Vanhalakka soms wel de kriebels, bijvoorbeeld toen ze in het begin van hun relatie op bezoek gingen bij Hugo’s moeder. ‘Mijn moeder zegt een zin in het Nederlands en gaat dan verder in haar Oost-Vlaams dialect. Typisch iets voor Vlamingen, wij doen dat auto-

Anne Vanhalakka en Hugo De Boeck

matisch! Ik heb het zelf ook al eens meegemaakt in Finland en dat is niet makkelijk als je net Fins aan het leren bent’, vertelt Hugo.

Anne is vast van plan om zich verder in het Nederlandse te blijven bekwamen. Daarnaast wil ze een jaartje conversatie-Frans volgen en ook Spaans staat op het programma. Hugo De Boeck woonde vijf jaar in Gran Canaria en ze willen daar binnenkort graag eens op vakantie gaan, dus een mondje Spaans zal dan goed van pas komen. ‘Het is niet alleen gemakkelijk maar ook heel verrijkend als je verschillende talen machtig bent’, vindt het koppel eensgezind.

An Van hamme

‘I’m on my way to the krantenwinkel’

Elle suivait des cours de néerlandais chez lui lorsque Cupidon a décoché ses flèches. La Finlandaise Anne Vanhalakka (42) et Hugo De Boeck (55) vivent à présent ensemble à Wezembeek-Oppem. ‘Il n’était absolument pas évident qu’Anne apprenne le néerlandais’, déclare Hugo. ‘Lorsque vous vous installez en Grande-Bretagne, il va de soi que vous apprenez l’anglais. En revanche, en Belgique, vous devez faire un choix car apprendre deux langues simultanément, je n’y crois pas’ Le couple s’exprime souvent dans un mélange amusant d’anglais et de néerlandais. ‘Hugo le fait surtout pour élargir mon vocabulaire néerlandais’, explique Anne.